

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

J. P. J. Ravn

Slægten Ravn
til „Nørgaard”,
Vonsild Sogn,
Kolding Herred

SLÆGTEN RAVN

TIL „NØRGAARD“

SLÆGTEN RAVN TIL „NØRGAARD“

SLÆGTEN RAVN

TIL „NØRGAARD“

VONSILD SOGN, KOLDING HERRED

VED

J. P. J. RAVN

TRYKT SOM MANUSKRIFT

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI A/S

1933

INDHOLD

	Side
I. SLÆGTEN	9
Mandslinien	9
Tillæg I: Lass Jepsens Hustrus, Mette Andersd.'s Slægt	26
Tillæg II: Jep Lassens Hustrus, Mette Katrina Antøniid.'s Slægt	28
Tillæg III: Kirsten Lassd.'s Efterkommere	29
Tillæg IV: Hans Lassen (Ravn)s 1. Hustrus, Maren Nielsd.'s Slægt	33
Tillæg V: Dokumenter fra Chresten Hansen (Ravn)s og hans Hustrus Tid	39
Tillæg VI: Chresten Hansen (Ravn)s Hustrus, Mette Catharina Pedersd.'s Slægt	44
Tillæg VII: Peder Christensen Ravns Hustrus, Bodil Cathrine Dinesd.'s Slægt	47
Tillæg VIII: Johanne Hansd.'s Efterkommere	49
II. GAARDEN	51

Allerede for snart en Snes Aar siden begyndte jeg at indsamle Oplysninger om Slægten RAVN fra »Nørgaard«, Vonsild Sogn. Disse Oplysninger maatte søges paa Landsarkiverne i Viborg, Aabenraa og Odense, navnlig i de i disse Arkiver opbevarede Kirkebøger, og da de sønderjydske Kirkebøger først for nylig er bleven offentlig tilgængelige ved Aabningen af Arkivet i Aabenraa, maatte Arbejdet naturligvis trække i Langdrag. Da Slægten gennem snart 300 Aar har været knyttet til »Nørgaard«, er det ogsaa lykkedes at finde adskilligt vedrørende Slægten og Gaarden i Rigsarkivet, særlig i de mange der opbevarede Jordebøger. Derimod er de Oplysninger, der er skaffede til Veje gennem den mundtlige Overlevering, desværre meget faa.

Medens det, paa et enkelt Punkt nær, har været ret let at følge Slægtens Hovedlinie, har Undersøgelsen af Sidelinierne paa mange Punkter været betydelig vanskeligere. At føre denne Undersøgelse til Bunds vilde kræve et stort Arbejde, som min Tid ikke tillader mig at udføre. Imidlertid haaber jeg, at det her foreliggende Resultat af mit Arbejde maa have nogen Interesse for Slægtens Medlemmer, og at det engang ad Aare maa blive suppleret og ført videre.

Rolighedsvej 20, Kjøbenhavn V., den 7. November 1933.

J. P. J. Ravn.

I. SLÆGTEN

Som Stamfar til Slægten Ravn til »Nørgaard« i Vonsild Sogn, Kolding Herred, maa regnes Jep Thomsen, som 1675 bosatte sig i Vonsild. Han var født 24. Decbr. 1634 i Lem, Hellevad Sogn i Vendsyssel, hvor hans Far, Thomas Jepsen, havde overtaget en Gaard (under Aastrup Len) efter sin Hustrus, Mette Sørensd.'s, Far Søren Poulsen. Denne sidste nævnes som Besidder af Gaarden i Tidsrummet 1606—24, og herefter indtil 1651 anføres Thomas Jepsen som Besidder. Mette Sørensd. blev begravet i Hellevad 16. April 1672. — Jep Thomsen havde en Del Søskende, hvis Skæbne jeg har søgt at faa Rede paa, men hidtil uden synderligt Held, væsentligst fordi Kirkebøgerne for Hellevad Sogn mangler for Tidsrummet 1673—1733. Muligvis vil Oplysninger kunne indhentes ad anden Vej.

I det følgende henvises der ofte til »T & W« = »Slægterne Tinglev og Wiuff, med Kvindelinier«, udg. af Vilh. Skovgaard-Petersen, Kjøbenhavn 1917.

For at lette Brugen af Bogen har jeg tildelt hvert Barn et Tal, som henviser til de i Marginen anførte Løbenumre. Det Tal, som — i en Parentes — er tilføjet hvert Løbenummer, angiver det Nummer, under hvilket vedkommende Slægtsmedlems Far eller Mor er opført.

MANDSLINIEN

1. Jep Thomsen, f. 24. Decbr. 1634 i Lem, Hellevad Sogn i Vendsyssel, død som Hjuler 1707 eller senere i Vonsild. — Gift 1. Gang 4. Oktbr. 1663 i Sulsted Kirke med Ellen Laursd., død 1669. — 2. Gang 1670 i Sdr. Bjært Kirke med Kirsten Lasd., f. i Juli 1642 i Rebæk, Dalby Sogn, død 26. Decbr. 1689 i Vonsild, Datter af Las Laursen og Gertrud Clausd. — 3. Gang 19. Oktbr. 1690 i Vonsild Kirke med Anne Nielsd., f. 20. Febr. 1642, død 1708 eller senere, Datter af Sognefogden paa Nørgaard, Hjørpsted Sogn (N. f. Højer); hun var

Enke efter Iver Andersen, der døde i Vonsild 27. Oktbr. 1681, og med hvem hun var bleven gift 29. Nvbr. 1663.

For Jep Thomsen meddeler Pastor Johs. Ryde 1690 følgende »Curriculum vitae«:

»Jæb Thomsen Hiuler er fød i Wendsyssel i Jersloe [Jerslev] Herret Hellevad Sogn i Læmby [Lem By] 1634 paa Julcafften, (nu var 55. Aar) Patre Thom. Jepsen. Matre Mett Søren's D. H[r] Christen Gertsen i Bræckkier [Bredkær] døbte ham. Educatus 28. annos apud parentes q[ui] alebant 8. liberos 2. filiae erant præ eo majores natu. una habitat in Windeloff [Vindelev] norden Weile. hun drog forud, oc hand drog æftter oc var 1. Aar hos hende. Kom til Hour [Hover] Sogn, i Høgsholt by oc tog 1. gaard paa, var der 3. Aar. Kom siden til biert [Sdr. Bjært] til Jens Søren's Gaard, oc gaff Donativskatten ud, var et Aar der, siden fæstede de gaarden fra ham. Kom derfra til Binderup, i Niss Taarnings øde gaard 7. Aar. Midlerdess kom hand i Ecteskab med 1. Pige aff Wendsyssel Ellen Laurs, blefve vijet sammen i Soelsted [Sulsted] Kierke aff M. Bernt i Wendsyssel. droge siden til Vindeløff, oc ware der 1 Aar. waare sammen 6. Aar. Siden bekom hand Kiersten Lass.d. aff Tved. var i Binderup med hende 5. Aar. Det øfrige kand sees aff hendis personalia som døde i Wons. oc bleff begraffuen Dnea. in[ter] Nativitatem et Novum Annum An. 89.«

»Liberi ex priori conjugio 2. Anders oc laurs †, døde i Hour sogn, 14. Dage gmml. Liberi ex secundo conjugio: 1 barn huiler i bierts Kierkegaard, 1 døde her, heedte Hans.«

Af Pastor Ryde's »Mandtal« (1697) ses, at J. Thomsen boede i et Landbols-hus, som hørte til Laurs Toniussens Gaard, og hvori der tillige var en Rytter-bolig. Dette Hus brændte sammen med et Par Nabohuse om Natten d. 25. Oktbr. 1701. Ilden opstod i noget »Skaftkorn« (utærsket Korn), som var lagt omkring J. Thomsens Bagerovn. Alt hans Gods og 4 Faar brændte.

At Jep Thomsen var Hjuler, som hans Tilnavn antyder, ses af følgende Notits i Ryde's »Intimationes« for 3. Epiphan. (26. Jan.) 1679: »Jæb Juler liuser æftter hans haandøxe, hvilcken hand tabte aff 1. kyrre for i Igeskow: Beedendis hvo den har funden, at hand den maa bekomme igien, vil gerne minde derfor, oc forskyldte Taknemmelingen dens umag. æfttersom i same all hans næring bestaar«. — Af samme Kilde erfarer man, at han 1690 laa syg, idet der blev bedt for ham i Kirken Søndag d. 16. Marts og Fredagen derefter. Endvidere, at han 1681 havde et Barn (formodentlig Sønnen Las), der var modent til Skolegang.

Hvornaar Jep Thomsen døde, vides ikke. Endnu 20. Søndag efter Trin. 1707 gik han til Alters sammen med sin 3. Hustru, men Rogate 1708 var denne alene til Alters. Desværre mangler Vonsild Kirkebog for de følgende Aar indtil 1726 (incl.)

Om hans Trolovelse og Giftermaal med Ellen Laurisd. læses følgende i Sulsted Kirkebog under 1663: »Den 18. Junij bleff Ellin i præstegaarden i Suulsted troløffved med en Karl n.[omine] Jep. NB ad Himmersøssell zu.« Samt: »Dominica 16. Trinit: ere Jep oc Ellin i Præsteg. viede«.

Hans anden Hustru, Kirsten Lasd., synes at have været svagelig i sine senere Aar, idet der ifølge Ryde's »Intimationes« blev bedt for hende i Vonsild Kirke d. 18. Aug. 1678, Skærtorsdag 1681 samt 1. Paaskedag 1682. Hendes Levnedsløb var efter Ryde's Optegnelser følgende:

»Dnea inter Nativ. [1689] et Novum Annum Begravvede Jeg Sal. Kiersten Lass D. var fød i Reebeck paa Straarup grund 1642 i Tridie uge for S. Oluffs Dag, i den heedeste Tijd om Sommeren, der Soelen gick i Løwens Tegn, aaret førre i den forrige Krigstijd, Suensken falt uforvarendis ind i Landet.«

»Hendis fader var . . . Las Laursen. Moderen var: Gertrud claus D.«

»Bleff døbt aff H. Matths Antoniussøn oc i Herrens Formannelsis fryet opdragen. Der forældre vaare disse Børn oc Sødskinde ved Døden i Fiende Tijden fragangne, maatte hvert barn for sig hielpe sig fræm, som det bæst kunde. Oc da begaff sig denne Sal. quinde strax eftter sienden var aff Landet, oc vi haffde fact Fred, at tiene i hendis 19.de Aar hos Sal. Jeb Andersen i Tved, oc var der 2. Aar. Derfra til Sal. Laurs Koch i Colding 1. Aar. hos gammel Peder Laursen i Dalby 1. Aar. oc derfra tiende hun min Hustru 2. Aar. Begaff sig siden ned i Tved til Sal. Maren Michel Hansens, oc lærde at væffue hos hende, oc forbleff samedsteds 3. Aar. Der hun saaledis haffde tient oc været hos fræmmede udi 9. samfolde Aar, føjede Gud dett, at hun bleff begiert til den h. Ecteskabs Stand aff den ærlige Troeflitige, nu atter Bedrøfvede Enckemand Jeb Thomassen da boendis i Binderup oc blefve de trolofvede 14 dage eftter Pintze 1670 i Dalb. Kierke, oc i Biert Kierke siden sammenviede. Hun fødte hannem i deris Ecteskab af Herrens Velsignelse 6. Børn til Verden, saasom i Binderup 2. Sønner, af hvilke den Eene døde der: her fødte hun hannem 2 Sønner oc 2. Døttre, aff hvilke oc den Eene Søn Hans er død. igien lefve saa 2. drenge Lass oc Thom. oc 2 piger Ellen oc Mette. Hendis Christendom anlangendis, da har hun frytet Gud oc holdet sig til hans h. ords Lærdom; Besøgt Guds Tieneste oc forsiunet sig til visse Tider med Hans h. legom oc Blood, som da hun denne dag for 17. uger var her i Meenigheden, med hendis mand oc ældste Søn til Guds Boord.«

»I omgængelse med Naboerne var hun gild, fredelig oc tienistactig, saa mand føiede ingen fortreedelighed, men ald good oprictig Kierlighed til hende.«

»Hendis Siugdøm var ingen, men hendis Endeligt kom uformodeligt: Som liunen [Lynet] øfverfarer Himlen fra øster i vester. Saa hasteligen var ocsaa hendis bortfart. Thi der hun haffde II. Julemorgen molcket, oc hendis folck

Dauren gifvet, oc satte sig ned at iføre sig i varme Klæder, at gaa til Guds Huus, see da ofverkom Døden hende, som smerter ofverfalder en Barsel Kone, oc det giort i et øjeblik med hende, ligesom Stephan seinede ned oc opgaff sin Aand. Skal aff sine gierninger nogen dømmis, oc skal nogens gierning følge nogen, da dømmes vi hende aff en good gierning salig. Thi i et h. forsatt vilde hun iføre sig, at aabenbaris for Guds ansigt i hans h. Tempel, i en reen Troe at lofve oc paakalde Gud, oc at høre hans ord, som hun i reene Klæder actede at fremkomme. Nu Gud har tagit Vilien for gierningen mod hende, oc i den goode Andact ført hende til sin himmelske Tempel, hvor hun uden den bittere Døds Smagelse, førend hun kunde lære eller vide hvad Døden er nu hafve glæde oc Jule Salighed fuldkommeligen hos Gud oc hans Engle, oc alle himliske salige Siele, der ere for os hengangne. Hendis alder er blefvet i denne Verden 47 Aar oc 24. uger.«

»Text. Marc. 13, 33.

dabit 2 Rdl.«

Om Jep Thomsens Familieforhold giver Pastor Ryde endvidere følgende Oplysninger (1697):

»Jeb Thomsen Hiuler, fød i Jersløe-Herrit, d. 24. Decembr. Juleaften Anno 1634. vide in diario Anno 90. p. 293 vitam eiq. [gengivet ovenfor]. Anne Niels D. aff Hierpsted Sogn oc Biu, Sognefogdens D. i Nørgaard fød 1642 Esto mihi. Der hendis første Mand Iver Andersen til den hun var vijet Anno 63 I advent Søndag døde her Ao. 81 d. 27. octobr. Fredag 2. stund for forrdagen, kom hun i Ecteskab med denne Mand Ao. 1690. Søndag 18. Trin. d. 19. octobr. Hand haffde med hans første Hustru Ellen Laurs D. aff Soelsted i Vendsyssel 2. Børn, Anders, oc Laurs. med hans anden hustru Kiersten Lass D. 6 Børn, 2 Sønner fød i Binderup, hvoraf er døde 1. Her ere fødde 2. Sønner og 2 Døttrer, af hvilke 1. Søn er død. Anne Niels D. haffde med hendis første Mand iver Andersen 3 Sønner oc 4 Døttrer, aff hvilke 2. Sønner oc 2 Døttrer ere døde.«

»ieb Thomsen er hans Hustrus anden Mand.«

»Anne Niels D. er derimod hans tridie Hustru, oc de hafuer ingen Børn sammen.«

»Jeb Thomsen oc Sal. Kirsten Lars D. Børn, ere:

i Binderup fødde 1. Anders¹⁾

2. Lass

† 3. Hans

her ere fødde 4. Thomas d. 20. April 1675.

† 5. Hans, døbt Sønd. 3. Trin. 16. jun. 78.

¹⁾ Anders er, som det fremgaar af det foregaaende, Søn i Jep Thomsens 1. Ægteskab og maa være født i Vindelev eller i Høgsholt.

6. Ellen, døbt Sønd. 8. Trin. 1. Aug. 80.

7. Mette, fød d. 28. octob. Sønd. aften døbt 1. Nov. Anno 1683.«

Herefter følger den tidligere omtalte Meddelelse om Husets Brand.

I Vonsild Kirkebog for 1705 læses, at »Fer. III. Nativ. d. 27. December Blef Ann Ivers, ieb Thomsens Hustru berettet«. Som ovenfor nævnt gik hun dog til Alters endnu i 1708.

Jep Thomsens Børn i 1. Ægteskab med Ellen Laursd.: 1. Anders (2), 2. Laurs (3); i 2. Ægteskab med Kirsten Lasd.: 3. Lass (4), 4. Hans (63), 5. Thomas (64), 6. Hans (65), 7. Ellen (66), 8. Mette (67).

2. (1). 1^{2.1}) Anders Jepsen, f. i Vindelev eller i Høgsholt, Hover Sogn, ca. 1664; død 1700 eller senere.

A. Jepsen maa som ung være gaaet i hollandsk Tjeneste. I Pastor Ryde's Altergangsliste for 27. Sønd. efter Trin. 1695 læses nemlig: »Anders Iebsen redux ex classe Batavica biennium emersus. dt. mihi imperialem, matri truncum Sacchari, Christinae, psialam Britannicam ex stannoc«. (A. I., som er vendt tilbage fra den hollandske Flaade med Orlov for 2 Aar. Han gav mig en Daler, min Hustru et Sukkerrør og Christine [Ryde's Datter] et brittisk Tinkrus). Ogsaa Mikkelsdag 1696 og 3. Sønd. efter Paaske 1697 var han blandt Altergæsterne. 31. Aug. 1698 optraadte han som Fader, og Langfredag 1700 var han atter til Alters; der tilføjes her, at han var vendt tilbage fra Kjøbenhavn. Samme Aar, 24. Sønd. efter Trin., var han igen Altergæst. Yderligere Efterretninger om ham savnes. Da han ikke senere findes i Altergangslisterne, maa han vel atter have forladt Vonsild.

3. (1). 2². Laurs Jepsen, f. i Høgsholt, Hover Sogn; død smst. 14 Dage gl.

4. (1). 3². Lass Jepsen, f. i Binderup, Sdr. Bjært Sogn, ca. 1671; sandsynligvis død i Tidsrummet 1721—26. Trolovet d. 31. Juli 1703 og gift d. 11. Oktbr. s. A. i Vonsild med Mette Andersd., f. i Vonsild og døbt der 18. Maj 1679, død smst. og begravet der 24. Aug. 1732, Datter af Gaardfæster Anders Iversen (f. 29. Juli 1633, død i Vonsild 13. Marts 1708) og Kirsten Laursd. (f. i Anslet 11. Nvbr. 1635, død 1708 eller senere).

Lass Jepsen fører i Kirkebogen Tilnavnet »Hjuler« og har vel derfor været Hjuler ligesom Faderen. Men han har tillige været Landmand. Pastor Ryde meddeler nemlig 1697, at L. Jepsen boede til Leje i et Laur Nielsen tilhørende Sted, som Sognefogden Jesper Clausen Bruun havde i Fæste, og i en Koncept til en ny Jordebog (i Rigsarkivet; vist fra 1707

¹) Det lille Tal angiver Generationen.

eller 1708) læses, at han havde lejet Jorden til $\frac{1}{3}$ Gaard (1 Otting; $\frac{3}{8}$ Plov), som Jesper Clausen havde i Fæste. Gaardens Besætning var dengang 4 Køer, 1 Kvie og 2 Heste. Denne Gaard havde tidligere hans Svigerfar, Anders Iversen, haft i Fæste og derefter hans Svoger, Peder Nielsen; den ejedes 1865—88 af hans Sønnesøns Sønnesøn Hans Pedersen Ravn (42).

Ang. hans Hustru Mette Andersd.'s Slægt se Tillæg I.

Lass Jepsens og Mette Andersd.'s Børn: 1. Jep (5); 2. Kirsten (8); 3. Hans (9).

5. (4). 1³. Jep Lassen, f. i Vonsild og døbt der 1. Marts 1704, død og begravet smst. 20. Jan. 1743. Trolovet 12. Juni og gift 30. Oktbr. 1738 i Vonsild Kirke med Mette Katrina Antoniid., f. i Vonsild 1715 eller 1716, død smst. 28. Juni 1777, Datter af Gaardejer Antonius Lauridzen (f. i Vonsild 17. Oktbr. 1682, død smst. 25. Maj 1746).

Jep Lassen har et enkelt Sted i Kirkebogen Tilnavnet »Hjuler« og har maaske drevet det samme Haandværk som Faderen og Farfaderen. Men 1732 købte han Halvdelen af den Gaard, som hans Morbror Lavr Andersen havde ejet, og som en Jens Hansen havde købt. Efter Jep Lassens Død 1743 gik Gaarden over til hans Søsters Mand Mogens Chrestensen (formodentlig Dattersøn af Lavr Andersen) og kom derved i Familien Dahls Eje. Se videre under Kirsten Lassd. (8).

Mette Katrina Antoniid. blev gift endnu to Gange. Ang. hendes Slægt se Tillæg II. — Børn (6—7):

6. (5). 1⁴. Mette Marie Jepsd., f. i Vonsild og døbt der 4. Septbr. 1739, død smst. og begravet 17. Aug. 1742.
7. (5). 2⁴. Marie Jepsd., f. i Vonsild og døbt der 27. Dcbr. 1741 (Kirkebogen har her »Mette Marie«), begravet samme Dag som Søsteren (her har Kirkebogen »Marie«).
8. (4). 2³. Kirsten Lassd., f. i Vonsild 10. Nvbr. 1706, død smst. 19. Juni 1774. Gift i Vonsild Kirke 28. Maj 1737 med Mogens Chrestensen, Gaardejer i Vonsild, f. 1716, død i Vonsild 1. April 1798, Søn af Chresten Mogensen (død i Vonsild 1746).

Mogens Chrestensens Gaard, som tidligere ejedes af hans Hustrus Morbror, Lavr Andersen, laa ved Østsiden af den Gyde, der fra »Gaden« fører ind til Slægten Lindskovs Gaard. I min Ungdom laa her et lille, lavt Beboelseshus, formodentlig den sidste Rest af Gaarden. I Jordebøgerne staar Gaarden opført med 1 Otting og $\frac{3}{8}$ Plov. — M. Chrestensen var Søn af sin Hustrus formodede Kusine Kirsten Laursd.

Ang. Mogens Chrestensens Slægt og hans og Kirsten Lassd.'s Efterkommere se Tillæg III.

9. (4). 3^a. Hans Lassen (Ravn), f. i Vonsild 1722, død smst. 12. Marts 1783. Gaardfæster i Vonsild. Gift 1. Gang 21. Nvbr. 1748 i Vonsild Kirke med Maren Nielsd., f. i Vonsild i Oktbr. 1715, død smst. 12. Debr. 1768, Datter af Gaardmand Niels Petersen (f. 1677?, død i Vonsild 2. Debr. 1764) og Johanne Matzd. (f. i Vonsild 25. Juni 1693, død smst. og begravet der 17. Juni 1760). — 2. Gang 22. Juni 1769 i Vonsild Kirke med Mette Hansd., f. 19. Juni 1740 i Sjølund, Vejstrup Sogn, død 25. Maj 1801 i Vonsild, Datter af Gaardmand Hans Jepsen (f. i Tved, Dalby Sogn, i April 1708, død i Sjølund 13. Oktbr. 1782) og Johanne Pedersd. (døbt i Sdr. Stenderup 23. April 1708, død i Sjølund 13. Maj 1781).

I Vonsild Kirkebog staar meddelt, at Hans Lassen var 61 Aar gl., da han døde. Han maa altsaa være født 1722, men da Vonsild Kirkebog mangler for Aarene deromkring, findes hans Fødsel ikke i Kirkebogen. At han er Søn af Lass Jepsen og Mette Andersd., fremgaar imidlertid af følgende: 1) Hans Fars Fornavn maa have været Lass¹⁾. 2) Hans Mor hed efter al Sandsynlighed Mette, da hans ældste Datter blev døbt med dette Navn. 3) Hans Lassen var 1748 Fadder ved hans formentlige Søster Kirstens Søns Daab, og gentagne Fadderskaber ned gennem Tiderne tyder paa en nær Forbindelse mellem Kirstens og Hans' Familier. Dette Forhold kunde dog maaske skyldes Naboskab, idet de to Slægtsgaarde laa ret nær hinanden. Et mere afgørende Bevis finder man imidlertid i Skiftet efter Hans Lassen (af 24. Maj 1784 i den paa Landsarkivet i Aabenraa opbevarede Biprotokol til Skyld- og Pantebogen for Tyrstrup Herred). Her indsættes nemlig Formyndere for Hans Lassens umyndige Børn. Formynder for Mette Kierstin (af 1. Ægteskab) og Karen (af 2. Ægteskab) blev Gaardejer Christian Mogensen i Vonsild, som var en Søn af Kirsten, og for Christina (af 2. Ægteskab) Gaardejer Jep Jensen i Vejstrup, som var gift med Kirstens Datter Mette Mogensd. Dette viser med al ønskelig Sikkerhed, at Kirsten Lasd. og Hans Lassen maa have været nære Slægtninge. — For Fuldstændigheds Skyld skal tilføjes, at Gaardejerne Jørgen og Las Nielsen i Agtrup, Sdr. Bjært Sogn, blev Formyndere for henholdsvis Maren og Johanna (begge af 2. Ægteskab). Deres Far, Niels Jørgensen (ogsaa kaldet N. Carlsen) var gift med Maren Pedersd., som var født i Sdr. Stenderup og Søster til Hans Lassens 2. Hustrus Mor, Johanne Pedersd. — Endvidere kan fremhæves, at Kirstens Sønesøn, Mogens Chr. Dall var Formynder for Hans' Sønesøn, Peder Chr. Ravn. 4) Navnet

¹⁾ I Vonsild Kirkebog findes for Tidsrummet 1726—69 kun opført to døde ved Navn Las, nemlig Las Lassen (begr. 6. Jan. 1726) og Las Selckensen (begr. 10. Febr. 1743). Det er sikkert, at ingen af disse er Hans Lassens Far.

Hans var langt fra ukendt i Lass Jepsens Slægt, idet to af hans Brødre, der begge døde unge, bar dette Navn.

Af det ovenfor anførte fremgaar, at Kirsten Lasd. og Hans Lassen utvivlsomt var Søskende.

Sandsynligvis har der været Søskende, hvis Alder har ligget mellem Kirstens og Hans', men de er formodentlig døde i en ung Alder, da man vel ellers vilde have fundet dem optegnede som Faddere ved Barsedaab i Familien.

H. Lassen var Boniteringsmand ved Udskiftningen henimod Slutningen af det 18. Aarhundrede.

Hans Lassens 1. Hustru, Maren Nielsd., havde været gift to Gange tidligere. Første Gang blev hun gift 1. Dcbr. 1735 med Jens Andreasen, der døde i Vonsild og blev begravet 1. Nvbr. 1741; i Ægteskabet fødtes 2 Døtre, Mette Cathrine og Johanne. Efter Jens Andreasens Død giftede Enken sig 21. Marts 1743 i Vonsild med Chresten Pedersen, som døde i Vonsild og blev begravet der 10. Marts 1745. I dette Ægteskab fødtes en Datter, Maria. Chr. Pedersen var iøvrigt formodentlig Fætter til Hans Lassen.

Ang. Maren Nielsd.'s Slægt se iøvrigt Tillæg IV.

Hans Lassens 2. Hustru, Mette Hansd., hvis Forældre var bleven gift i Vejstrup Kirke 16. Juni 1733, var den fjerde af 10 Søskende, hvoraf dog de 6 døde ganske unge. Hendes ældste Bror, Peder, blev døbt 29. April 1736 og døde som Gaardmand i Vejstrup 24. Dcbr. 1803. Han antog Slægtsnavnet Wiif ved sit Giftermaal med Maren Jensd., f. i Vonsild 30. Marts 1752, død i Sjølund 15. Maj 1837 som Enke efter Degnen Johannes Valentin Schrøder. Hun var Datter af Gaardejer Jens Hansen Wyff og Silla Maria Christiansd. (se »T. & W.«, S. 33). Ved sin Død efterlod Peder Hansen sig foruden Enken 2 Sønner og 2 Døtre, der dengang alle var ugifte med Undtagelse af Sønnen Hans Pedersen, der havde ægtet Kirsten Jesd. Lund fra Hejls. En anden af Mette Hansd.'s Brødre, Jep, der var døbt 18. Juni 1745, døde ugift i Sjølund 10. Febr. 1823. En tredje Bror, Christian, var døbt 30. Marts 1752 og blev 6. Juli 1793 gift i Vonsild med Karen Hansd. fra Ulfshus, Vonsild Mark.

Hans Lassens Børn i 1. Ægteskab med Maren Nielsd.: 1. Mette (10); 2. Chresten (11); 3. Jens (57); 4. Mette Kierstin (58); i hans 2. Ægteskab med Mette Hansd.: 5. Maren (59); 6. Johanna (60); 7. Christina Hansen (61) og 8. Karen Hansd. Ravn (62).

10. (9). 14. Mette Hansd., f. i Vonsild og døbt der 21. Dcbr. 1749; død smst. og begravet 1. Febr. 1750.

11. (9). 24. Chresten Hansen (Ravn), f. 25. Marts 1751 i Vonsild, død smst. 21. Jan. 1806. Gift i Vonsild 9. Juli 1785 med Mette Catharina Pedersd., f. i Vonsild 17. Marts 1762, død smst. 7. Juni 1832, Datter af Gaardfæster og Kirkeværge Peder Hansen (f. i Vonsild og døbt der 22. Sept. 1738; død smst. 13. Dcbr. 1813) og Catharina Nicolaisd. (f. i Vonsild og døbt der 2. Juli 1729; død smst. 9. Dcbr. 1812).

Paa »Nørgaard« findes en gammel Bibel uden Titelblad. Paa Bindets 2. Side læses:

»Chresten Hansen i Wonsild.

Det er min egen Bibel. Gud unde mig den at lære og forstaae at jeg i Himmerig Deel kand faae. Amen.

Anno 1787. d. 28. Maj.«

Paa Bindets 3. Side læses:

»Ach Lad din Marter Plage Hver Time og hver Sted; Mig minde at forsage, ald Synds Begierlighed, ach lad mig ey Evindeligt forglemme Hvad det kostet, da du forløste mig. Amen.

Anno 1786. d. 17. Aprill.

Chresten Hansen.«

Paa Bogens sidste (hvide) Blad har Chr. Hansen noteret sine Børns Fødsel. Denne Fortegnelse er fuldstændigere end Kirkebogen, da den ogsaa medtager 3 dødfødte Børn. Medens Kirkebogen tillægger alle de døbte Børn Navnet »Ravn«, har Faderen først tildelt det 6. i Rækken Navnet »Raun« og de to yngste Sønner »Ravn«. Et enkelt Sted i Kirkebogen bærer Chr. Hansen ogsaa selv dette sidste Navn.

I Vonsild Kirkebog er Mette Catharina Pedersd. opført som døbt »Mette Maria«. Dette maa sikkert være en Fejlskrift, da hun ellers altid — ogsaa i Kirkebogen — kaldes »Mette Catharina« og sikkert er opkaldt efter sin Farmor Mette Catharine Pedersd. Hendes Mor, Catharine Nicolaisd., tilhørte Slægten Tingleff (se T. & W., S. 15). — Efter Chr. Hansens Død giftede Enken sig 18. Oktbr. 1806 i Vonsild med Nis Christensen, f. paa Fænø og døbt 19. Febr. 1758 som Søn af Christian Jensen og Maren Poulsd.; han døde i Vonsild 1. Sptbr. 1833. I dette Ægteskab fødtes ingen Børn.

Paa »Nørgaard« gemmes flere Dokumenter fra den Tid (se Tillæg V). Ang. Mette Catharina Pedersd.'s Slægt se iøvrigt Tillæg VI.

Chr. Hansens og Mette Catharina Pedersd.'s Børn: 1. Hans Christensen Ravn (12); 2. Peder Christensen Ravn (13); 3. Hans Christensen Ravn (14); 4. Maria Chatrine Chri-

stensd. Ravn (15); 5. Peder Christensen Ravn (16); 6. Catharine Ravn (54); 7. Hans Christensen Ravn (55); 8. Jens Christensen Ravn (56).

12. (11). 1⁵. Hans Christensen Ravn, f. i Vonsild 19. Febr. 1786, død smst. 28. Febr. s. A.
13. (11). 2⁵. Peder Christensen Ravn, f. i Vonsild 26. April 1787, død smst. 30. April s. A.
14. (11). 3⁵. Hans Christensen Ravn, f. i Vonsild 2. Oktobr. 1788, død smst. 18. Nvbr. s. A.
15. (11). 4⁵. Maria Chatrine Christensd. Ravn, f. i Vonsild 7. Maj 1792, død smst. 29. Febr. 1812.
16. (11). 5⁵. Peder Christensen Ravn, f. i Vonsild 8. Oktobr. 1794, død smst. 16. Juli 1857. Ejer af »Nørgaard«. Gift i Vonsild 18. Oktobr. 1818 med Bodil Cathrine Dinesd., f. i Vonsild 27. Decbr. 1797, død smst. 27. Juni 1861, Datter af Gaardejer og Sognefoged Dines Petersen (f. i Vonsild og døbt der 20. Sept. 1761, død smst. 1. Maj 1832) og Cathrine Lauritzd. (f. 1762, død i Vonsild 26. Maj 1832).

I et mig tilhørende Eksemplar af Pontoppidans Salmebog (den brugtes endnu i min Barndom i Vonsild Kirke) findes en Fortegnelse over P. Chr. Ravns og Bodil Cathrines Børn, vist nok skrevet af Bedstefar selv.

Far har fortalt mig, at hans Far var til Stede paa Staldgaarden i Kolding, da Koldinghus brændte 30. Marts 1808. Bedstefar var fulgt med en Ægtvogn fra Gaarden og blev sammen med andre unge Mennesker sat til at passe paa Hestene, mens Kuskene deltog i Sluknings- og Redningsarbejdet.

Paa et i Haderslev d. 26. Febr. 1844 afholdt Repræsentantmøde i »Den slesvigske Forening« blev P. Chr. Ravn optaget som Medlem af Foreningen.

Ang. Bodil Cathrine Dinesd.'s Slægt se Tillæg VII.

P. Chr. Ravns og Bodil Cathrine Dinesd.'s Børn: 1. Christian Pedersen Ravn (17); 2. Dines Pedersen Ravn (35); 3. Nis Peder Pedersen Ravn (41); 4. Hans Pedersen Ravn (42).

17. (16). 1⁶. Christian Pedersen Ravn, f. paa »Nørgaard« 1. Oktobr. 1820, død smst. 20. Febr. 1895. Ejer af »Nørgaard«. Gift 27. Juni 1861 i Vonsild med Anne Poulsd. Due, f. der 16. Oktobr. 1830, død paa »Nørgaard« 27. Sptbr. 1874, Datter af Poul Jensen Due, Gaardejer i Hoppes (f. i Vonsild 14. Juni 1799, død smst. 13. Jan. 1875) og Helene Jacobsd. (Wandt?) (f. i Sommersted 1788, død i Vonsild 17. Nvbr. 1837).

Chr. P. Ravn deltog i Trearskrigen og var bl. a. med i Slaget ved Kolding 23. April 1849 i General Rye's Korps, der opererede Vest for Byen. »Nørgaard« var da forlængst flyttet ud paa sin nuværende Plads ved Landevejen til Kolding. Far, der endnu var hjemme paa Gaarden, har fortalt, at de alle under og efter Kampen gik i stor Spænding, da man vidste, at hans Bror var med; først nogen Tid efter den danske Hærs Tilbagetog erfarede man, at han var i god Behold.

Ang. Anne Poulsd. Dues Slægt se S. 39.

Chr. P. Ravns og Anne Pould.'s Børn: 1. Peder Christensen Ravn (18); 2. Botilla Cathrine Ravn (26); 3. Bodild Cathrine Ravn (27); 4. Poul Ludvig Ravn (28); 5. Hans Christian Ravn (34).

18. (17). 1⁷. Peder Christensen Ravn, f. paa »Nørgaard« 16. Marts 1862, død 20. Juli 1929 paa Kolding Sygehus, begr. i Ødis. Gaardejer i Ødis. Gift 9. Nvbr. 1895 i Ødis med Ane Charlotte Amalia Holst, f. 16. Aug. 1859 i Hjarup, Datter af Gaardejer Hans Peter Jørgensen Holst (f. 14. April 1826 paa Gaardholt, død i Hjarup 6. Dcbr. 1904) og Ellen Kjerstine Agerskov (f. i Taps 8. Marts 1831, død i Hjarup 22. Febr. 1900).

P. Chr. Ravns og Ane Ch. A. Holsts Børn: 1. Christian Petersen Ravn (19); 2. Hans Peter Jørgen Ravn (22); 3. Alfred Ejnar Ravn (24).

19. (18). 1⁸. Christian Petersen Ravn, f. i Ødis 18. April 1896. Grosserer i Kjøbenhavn. Gift 2. Aug. 1927 i Hellerup med Giovanna Bolbjerg Jensen, f. 17. Juli 1901 i Nykjøbing M., Datter af Typograf Salomon Christian Jensen (f. 11. Marts 1873 i Nykjøbing M.) og Nicoline Nielsen Bolbjerg (f. 16. Jan. 1877 i Sindbjerg, Bedsted Sogn, Mors). — Børn (20—21):
20. (19). 1⁹. Knud Bolbjerg Ravn, f. 2. Juli 1928 paa Frederiksberg (Holger Danskesvej 49).
21. (19). 2⁰. Annelise Bolbjerg Ravn, f. 15. Sptbr. 1933 paa Frederiksberg.
22. (18). 2⁹. Hans Peter Jørgen Ravn, f. i Ødis 22. Nvbr. 1898. Overtog 1928 Faderens Gaard i Ødis. Gift 26. Sptbr. 1928 i Ødis med Mette Cathrine Mailand, f. 16. Oktbr. 1898 i Hjarup, Datter af Skomager Povl Mailand (f. 23. Febr. 1852 i Fovslet, Ødis Sogn) og Christence Anna Margrethe Nielsen (f. 11. Febr. 1852 i Ødis, død 26. Sptbr. 1930 i Hjarup). — Datter (23):
23. (22). 1⁹. Petra Margrethe Ravn, f. 31. Maj 1930 i Ødis.

24. (18). 3°. Alfred Ejnar Ravn, f. i Ødis 7. Decbr. 1902. Ejer af Farmoderens Fødegaard i Hoppes, Vonsild Sogn. Gift 28. Juni 1930 i Dalby med Marie Karoline Jacobsen, f. 9. Juli 1896 i Dalby, Datter af Arbejdsmand Søren Kristian Jacobsen (f. 28. Sptbr. 1862 i Vonsild, død 24. April 1933 i Dalby) og Dorthea Katrine Petersen (f. 18. Juni 1870 i Dalby). — Datter (25):
25. (24). 1°. Jytte Jacobsen Ravn, f. 3. Juli 1932 i Hoppes.
26. (17). 2°. Botilla Cathrine Ravn, f. paa »Nørgaard« 23. Oktbr. 1863, død smst. 8. Marts 1865.
27. (17). 3°. Bodild Cathrine Ravn, f. paa »Nørgaard« 8. Decbr. 1865. Bor i Kolding. Ugift.
28. (17). 4°. Povl Ludvig Ravn, f. paa »Nørgaard« 1. Maj 1869. Ejer af »Nørgaard«. Gift 2. Oktbr. 1903 i Vonsild med Anna Kirstine Mathilde Madsen, f. i Kolding Landsogn 26. Jan. 1871, Datter af senere Landbolsmand paa Dalby Mark Jens Knudsen Madsen (f. i Torp 21. Juni 1836, død i Dalby 26. Sptbr. 1905) og Anne Marie Nisd. Green (f. i Dalby 5. Febr. 1838, død i Vonsild 15. Juli 1922, begr. i Dalby).
P. L. Ravns og Anna K. M. Madsens Børn: 1. Christian Madsen Ravn (29); 2. Jens Martin Ravn (32); 3. Bodil Katrine Ravn (33).
29. (28). 1°. Christian Madsen Ravn, f. paa »Nørgaard« 11. Oktbr. 1904. Gaardejer i Dalby. Gift 31. Maj 1930 i Dalby med Helene Margretha Klinge, f. i Dalby 31. Maj 1906, Datter af Gaardejer Lauritz Jensen Klinge (f. 21. Oktbr. 1862 i Grønninghoved, Vejstrup Sogn, død 18. Marts 1930 i Dalby) og Margretha Marie Sørensen (f. 7. Jan. 1870 i Hjærndrup, død 14. Juni 1931 i Dalby). — Børn (30—31):
30. (29). 1°. Povl Ludvig Ravn, f. i Dalby 4. Juli 1931.
31. (29). 2°. Jens Christian Ravn, f. i Dalby 8. Oktbr. 1933.
32. (28). 2°. Jens Martin Ravn, f. paa »Nørgaard« 27. Maj 1906. Handelsbetjent.
33. (28). 3°. Bodil Katrine Ravn, f. paa »Nørgaard« 24. Nvbr. 1907. Gift 31. Maj 1933 i Vonsild med Konstruktor i Kjøbenhavn Paul Niels Johannes Iversen Frederiksen, f. i Vonsild 1. Febr. 1907, Søn af Karetmager Hans Christian Frederiksen (f. 18. Maj 1874 i Vonsild) og Amalie Dorthea Iversen (f. 20. Febr. 1872 i Stevelt, Øsby Sogn).
34. (17). 5°. Hans Christian Ravn, f. paa »Nørgaard« 17. Febr. 1871. Agent i Kolding. Gift 23. Juli 1911 i Odense med Emma Christine Schou, f. i Aarhus 2. Jan. 1868, Datter af Maskinmester, Dbm. Christian Valdemar Schou (f. i Kjøbenhavn 3. Jan. 1836, død i Odense

30. Marts 1912) og Adolfine Caroline Grafenkam (f. i Kalundborg 30. Maj 1845, død i Odense 6. Maj 1914). — Ingen Børn.
35. (16). 2^e. Dines Pedersen Ravn, f. paa »Nørgaard« 28. Aug. 1823, død i Kristiansfelt 13. Febr. 1890, begr. i Vamdrup. Bolsmand paa Bønstrup Mark, Vamdrup Sogn. Gift 1. Gang 5. Nvbr. 1859 i Vamdrup med Simine Kjerstine Nielsen, f. 17. Juli 1841 i Skanderup, død paa Bønstrup Mark 6. Jan. 1866, Datter af Bolsmand Niels Laursen Simonson (f. i Skanderup 27. Juni 1816, død i Nagbøl 14. Dcbr. 1890) og Anne Kirstine Larsd. (f. i Sdr. Broby 4. Febr. 1815, død i Vamdrup 14. Marts 1897). — 2. Gang 25. Maj 1867 i Kristiansfelt med Jessine Anna Cathrine Lind, f. i Hjarup 29. Maj 1827, død i Kristiansfelt 27. Febr. 1911 og begr. der, Datter af Degn Oluf Hansen Lind (f. i Dalby 16. Aug. 1787, død i Vamdrup 28. Juni 1856) og Ane Kathrine Kyser (f. i Vonsild 20. Dcbr. 1795, død i Vamdrup 1. Febr. 1879).
- Nogen Tid efter den yngste Datters Giftermaal flyttede D. P. Ravn med sin anden Hustru til Kristiansfelt, hvor denne sidstes Søster havde en Modeforretning. Han døde her af Lungebetændelse.
- Hans 2. Hustru, Jessine A. Ch. Lind, der tidligere havde været gift med Gaardejer Andreas Mathiassen Søberg i Bastrup, Vamdrup Sogn, stammede paa fædrene Side fra Slægten Lind paa Lindgaard, Dalby Sogn. Oplysninger om denne Slægt findes i »Familien Lind, en Stamtavle over Slægten« ved Gustav Lind (Kolding 1905). Hendes Mor var en Datter af Degn i Vonsild Jesper Petersen og Maren Laursd. og Søster til Gaardejer Johannes Jespersen Kyser i Vonsild, hvis ældste Søn Jesper Johansen Kyser er omtalt S. 23. — Børn: i 1. Ægteskab (36—39) og i 2. Ægteskab (40):
36. (35). 1⁷. Bodil Cathrine Dinsen Raun, f. paa Bønstrup Mark 6. April 1861. Har overtaget sin Stedmors Søsters Modeforretning i Kristiansfelt. Ugift.
37. (35). 2⁷. Ane Kjerstine Dinesen Ravn, f. paa Bønstrup Mark 4. Nvbr. 1862, død smst. (med en dødfødt Datter) 30. Juli 1884. Gift 6. Oktbr. 1883 i Vamdrup med Bolsmand og Snedker Rasmus Lauridsen Rasmussen, hvem Svigerfaderen mod Aftægtsydelse overlod sit Bol, f. 23. Juli 1858 paa Nagbøl Mark, Skanderup Sogn, Søn af Husmand Christian Rasmussen (f. i Vestenskov, Tyrstrup Sogn, 18. Sptbr. 1825, død i Nagbøl 15. April 1892) og Maren Lauridsen (f. i Lintrup Sogn 19. Nvbr. 1825, død i Vamdrup 25. Dcbr. 1903).
38. (35). 3⁷. Peter Dinesen Ravn, f. paa Bønstrup Mark 29. April 1864, død smst. 18. Aug. s. A.

39. (35). 4⁷. Peter Dinesen Ravn, f. paa Bønstrup Mark 7. Nvbr. 1865, død smst. 26. Febr. 1866.
40. (35). 5⁷. Ane Kathrine Semine Elisabeth Dinsen Ravn, f. paa Bønstrup Mark 30. Oktbr. 1870, død smst. 31. Oktbr. 1871.
41. (16). 3⁶. Nis Peder Pedersen Ravn, f. paa »Nørgaard« 5. Maj 1826, død smst. 24. Oktbr. 1879. Ugift.
42. (16). 4⁶. Hans Pedersen Ravn, f. paa »Nørgaard« 8. Oktbr. 1829, død i Stilling ved Skanderborg 5. April 1901, begr. i Vonsild. Gaardejer i Vonsild. Gift 13. Juli 1865 i Vonsild med Ane Marie Cathrine Jensd. Kyster, f. Østergaard, f. i Ødis 21. Jan. 1831, død i Vonsild 14. Jan. 1892, Datter af Gaardmand og Kroejer Jens Hansen (f. 4. Aug. 1790 i Holt, Vamdrup Sogn, død 6. April 1836 i Ødis) og Maren Jørgensd. Vesterbye (f. 4. April 1807 i Sdr. Bjært, død 6. Juni 1831 i Ødis).

Som ganske unge Mennesker deltog H. P. Ravn og hans senere Hustru i de første Skamlingsbankemøder. — Sin Værnepligt aftjente Far i Flensborg og Tønder, og under Krimkrigen blev han atter indkaldt. Han var en Del Aar Forvalter paa Hovedgaarden »Nygaard«, Brakker Sogn, hvis Ejer var Nis Lind, som var gift med hans Morbrors Datter. Her traadte han i livlig Forbindelse med et Par andre Gaardmandssønner, de opvakte Brødre Niels og Povl Terp, i Fællesskab med hvem han dyrkede forskellige Interesser, bl. a. Studiet af Insektverdenen. Et af Resultaterne heraf var for Fars Vedkommende en lille, endnu eksisterende Insektsamling.

Ved sit Giftermaal med Mor overtog Far den tidligere i Slægten Kysters Eje værende Gaard i Vonsild samt et tilhørende lille Teglværk, som nu forlængst er nedlagt. Far var i over 20 Aar Sognefoged og i en Aarrække tillige Kirkeværge. De for Landbruget vanskelige Aar tvang ham til i 1888 at overdrage Gaarden til Carl Chr. Jørgensen, der (i sit 2. Ægteskab) var gift med hans Steddatter, Katrine Marie Kyster. Han overtog saa Stillingen som Uddeler ved Vonsild Brugsforening, som han efter et alvorligt Sygdomsanfald fratraadte i Slutningen af Aaret 1900, hvorpaa han flyttede til sin yngste Søn, P. L. Ravn, som dengang var Trafikassistent ved Stilling Station. Han kom imidlertid aldrig rigtig til Kræfter igen og døde Langfredag d. 5. April 1901 af den Brightske Sygdom. Hans Lig førtes til Vonsild og begravedes her, hvor saa mange af hans Forfædre hviler.

Min Mor, Ane M. Cathrine Østergaard, forbavsede os Børn ved de mange og lange Breve, hun kunde skrive. Hun var meget tidlig bleven forældreløs og havde af Søskende kun en et Par Aar ældre Bror,

Hans Jørgen Jensen Østergaard, som lige fra min tidligste Barndom arbejdede paa Gaarden. Da Far solgte denne, flyttede Morbror til min Bror Jens H. Ravn i Følleslev, NV. for Jyderup, hvor han døde ugift 16. Oktbr. 1898.

Kort efter at Mors Mor var død, giftede Mors Far sig igen. Ogsaa han døde imidlertid snart, og hendes Stedmor giftede sig saa med Peter Lautrup Petersen, som ejede en Gaard i Rabsted i Sønderjylland. Stedforældrene syntes ikke at interessere sig videre for Mor, saa at hun i sin Ungdom maatte overtage forskellige Stillinger i Sønderjylland. Sin første Mand, Gaardejer Jesper Johansen Kyster i Vonsild, med hvem hun blev gift 2. Juli 1858, og med hvem hun havde en Datter, Katrine Marie Kyster, døde allerede 16. Febr. 1862, og hun sad nu som Enke paa Gaarden. I den trange Tid under den 2. slesvigske Krig var Forholdene særlig vanskelige paa Grund af den stadige, fjendtlige Indkvartering, der vel nok var særlig stor for hendes Gaards Vedkommende, da det var en af de helt faa Gaarde i Byen, der laa umiddelbart ved den store Hovedlandevej, som fra Kolding fører ned gennem Sønderjylland. Mor fortalte os Børn mangt og meget fra Krigstiden. Engang var Gaarden nær brændt paa Grund af Soldaternes uforsigtige Omgang med Lys i Ladernes Halm. En anden Gang, da General Wrangel passerede Gaarden, havde hendes Svigerfar lettet lidt paa Huen for den store Mand; det maatte han senere høre meget ondt for. Østerrigerne var gennemgaaende mere humane og elskværdige end Prøjsserne og derfor mindre ildsete end disse. Med Taknemlighed mindedes Mor altid den Støtte, hun i denne vanskelige Tid fandt hos den senere Landstingsmand S. P. Raben, som var gift med en Kusine til hendes første Mand.

Mor kunde glæde sig ved et godt Helbred, men døde dog efter kun godt $\frac{1}{2}$ Døgn Sygeleje af Influenza i Forbindelse med Lungebetændelse d. 14. Jan. 1892.

Om Mors Slægt har jeg indsamlet en Del Oplysninger. Hendes Farfar var Gaardejer i Holt, Vamdrup Sogn, medens hendes Mor var født i Sdr. Bjært af en Slægt, som stammede fra Fjelstrup Sogn. Jeg haaber senere at kunne føre disse Undersøgelser videre.

H. P. Ravns og Ane M. C. Østergaards Børn: 1. Jesper Peter Johansen Ravn (43); 2. Jens Hansen Ravn (46); 3. Peter Lautrup Ravn (47).

43. (42). 17. Jesper Peter Johansen Ravn, f. i Vonsild 30. Nvbr. 1866. Geolog og Palæontolog. Student (Kolding) 1885; Skoleembedseksamen i Naturhistorie og Geografi Jan. 1892. Inspektør ved Kjøbenhavns Uni-

- versitets Mineralogiske og Geologiske Museums palæontologiske Samlinger og Docent i Palæontologi ved Københavns Universitet. Medlem af Kgl. Danske Vidensk. Selskab og af Kgl. Fysiografiska Sällskapet i Lund samt korrespond. Medlem af Naturforsch. Gesellschaft i Danzig. Gift 3. Juni 1904 i Egtved med Anna Jørgine Jørgensen, f. 15. Dcbr. 1881 paa »Tvendesminde«, Vonsild Sogn, Datter af Carl Christian Jørgensen, Ejer af Gaarden »Tvendesminde«, senere Stationsforstander i Gravens og Hejlsminde (f. paa »Christianslund«, Kavslunde Sogn, 19. Juni 1854, død i Stokkemærke 5. April 1928) og Mette Cecilie Lauesen Frost (f. paa »Fensbjerggaard«, Sdr. Stenderup Sogn, 26. Marts 1857, død paa »Tvendesminde« 29. Sptbr. 1885). — Børn (44—45):
44. (43). 1°. Hans Helge Ravn, f. i København (Faxegade 13) 16. Marts 1905. Student fra St. Jørgens Gymnasium 1923. Cand. polyt. (Bygningsingeniør) Jan. 1928; Kornet ved Feltartilleriet 1929. Virker som Ingeniør i Horsens.
45. (43). 2°. Knud Volmer Ravn, f. i København (Faxegade 13) 19. Febr. 1908. Student fra St. Jørgens Gymnasium 1926. Cand. mag. i Naturhistorie og Geografi Juni 1931. Adjunkt ved Holte Gymnasium 1932.
46. (42). 2.⁷ Jens Hansen Ravn, f. i Vonsild 22. Nvbr. 1868. Ejer af et Bol paa Følleslev Græsmark. Gift i Følleslev 23. Oktbr. 1896 med Jensine Marie Larsen, f. i Følleslev 23. Dcbr. 1874, Datter af Kurvemager Jens Larsen (f. 19. Juli 1836 i Kajmose, død i Følleslev 13. Nvbr. 1916) og Else Marie Lårsd. (f. 15. Sptbr. 1833 i Eskebjerg, død 29. Debr. 1896 i Følleslev). Ingen Børn, men en Adoptivdatter (Helga Marie Ravn, f. 10. Juli 1902 i Følleslev).
47. (42). 3⁷. Peter Lautrup Ravn, f. i Vonsild 22. Sptbr. 1870, død paa Amtssygehuset i Aarhus 26. Aug. 1914, begr. i Faarup ved Mundelstrup. Trafikassistent ved de danske Statsbaner. Gift 10. Juli 1900 i Faarup Kirke med Kirstine Marie Jensen, f. i Aarhus 12. Maj 1877, Datter af Gas- og Vandmester, senere Ejer af Mundelstrup Kro, Christen Jensen (f. i V. Brønderslev 1. Juli 1846, død i Mundelstrup 8. Oktbr. 1914) og Anne Marie Christensen (f. 1. Jan. 1848 i Andkjær, Gaverslund Sogn, død i Aarhus 12. Aug. 1883).
- P. L. Ravns og K. Marie Jensens Børn: 1. Hans Albert Lautrup Ravn (48); 2. Axel Christen Lautrup Ravn (49); 3. Ella Lautrup Ravn (50); 4. Erna Lautrup Ravn (51); 5. Anna-Lise Kathrine Lautrup Ravn (52).
48. (47). 1°. Hans Albert Lautrup Ravn, f. i Stilling 24. April 1901. Trafikassistent ved de danske Statsbaner. Gift i Aarhus (St. Johannes

- Sogn) 22. Maj 1931 med Selma Linnea Christensen, f. i Aarhus (St. Pauls Sogn) 21. Marts 1906, Datter af Malermester Peder Christensen (f. i Odder 18. Nvbr. 1860) og Mathilde Johansson (f. i Landskrona 14. Marts 1865).
49. (47). 2°. Axel Christen Lautrup Ravn, f. i Stilling 18. Juli 1902. Mekaniker i Aarhus.
50. (47). 3°. Ella Lautrup Ravn, f. i Mundelstrup 16. Marts 1906. Har sammen med sin efterfølgende Tvillingsøster et Ismejeri i Aarhus.
51. (47). 4°. Erna Lautrup Ravn, f. i Mundelstrup 16. Marts 1906.
52. (47). 5°. Anna-Lise Kathrine Lautrup Ravn, f. i Mundelstrup 24. Maj 1910. Gift i Aarhus 25. April 1931 med Herbert William Møller, Sporvejsfunktionær i Aarhus, f. i Gern 18. Juli 1907, Søn af Kulhandler (i Aarhus) Niels Christian Møller (f. i Nørre Nissum 31. Aug. 1863; død i Aarhus 12. Juni 1932) og Karen Marie Johansen (f. i Grindsted 20. Aug. 1867). Datter:
53. (52). 1°. Birgit Ravn Møller, f. i Aarhus 28. Aug. 1932.
54. (11). 6°. Catharine Ravn, f. i Vonsild 7. Juni 1797, død smst. 23. April 1804.
55. (11). 7°. Hans Christensen Ravn, f. i Vonsild 29. Marts 1802, død smst. 4. Dcbr. 1829. Seminarist. Ugift.
Ifølge Vonsild Kirkebog skyldtes hans Død, at »en Ildgnist brændte hans Haand og afficerede en Nerve, som aarsagede ham et Nerveslag«.
56. (11). 8°. Jens Christensen Ravn, f. i Vonsild 16. Maj 1805, død smst. 6. Sptbr. s. A.
57. (9). 3°. Jens Hansen, f. i Vonsild og døbt der 17. Marts 1754. Levede endnu 1795. Skæbne ukendt.
58. (9). 4°. Mette Kierstin Hansd., f. i Vonsild og døbt der 18. Nvbr. 1759. Levede endnu 1795. Skæbne ukendt.
59. (9). 5°. Maren Hansd., f. i Vonsild 15. April 1770. Levede endnu 1801. Skæbne ukendt.
60. (9). 6°. Johanna Hansd., f. i Vonsild 30. Jan. 1772, død smst. 14. Maj 1810. Gift 9. Juli 1796 i Vonsild med Gaardmand Christian Bendixsen (Ravn) fra Svanemosehus, f. i Vonsild 1. Marts 1774, død smst. 29. Maj 1843, Søn af Bendix Andersen (døbt i Sest 22. Nvbr. 1739, død i Vonsild 29. Juli 1808) og Maria Christiansd. (døbt i Vonsild 9. Febr. 1744, død smst. 31. Marts 1796).
Chr. Bendixsens Mor, Maria Christiansd., var Datter af Maren Nielsd. i hendes 2. Ægteskab med Chresten Pedersen (se S. 16). Efter Johanna Hansd.'s Død giftede Chr. Bendixsen sig 11. Aug. 1810 med

Christina Hansd., en Datter af Hans Petersen i Eltang Sogn. Chr. Bendixsen døde som Daglejer og Indsider.

Ang. Johanna Hansd.'s og Christian Bendixsens Efterkommere se Tillæg VIII.

61. (9). 7⁴. Christina Hansen, f. i Vonsild 16. Febr. 1775. Gift i Vonsild 8. Marts 1800 med Styrmand Lorentz Andersen, Søn af Anders Lauen og Maria Frantzd. fra Emmerlev. Ægteparrets Skæbne ukendt.
62. (9). 8⁴. Karen Hansd. Ravn, f. i Vonsild 29. Sptbr. 1778. Levede endnu 1801. Skæbne ukendt.
- Karen Ravn synes ifølge Kirkebogen at være den første af Slægten, der er døbt »Ravn«. Dog findes hendes Far, Hans Lassen, ogsaa et enkelt Sted i Kirkebogen med Slægtsnavnet.
63. (1). 4². Hans Jepsen, f. i Binderup ca. 1673, død som Barn og begr. i Sdr. Bjært.
64. (1). 5². Thomas Jepsen, f. i Vonsild 20. April 1675.
- Om hans senere Skæbne vides intet med Sikkerhed. Af Altergangslisterne i Vonsild Kirkebog ses, at han gik til Alters Langfredag 1695. Pastor Ryde har her tilføjet: »kom siug hiem«. Der staar et Kors foran hans Navn, saa han maa vel være død før Pastor Ryde. Imidlertid var han atter til Alters 11. Sønd. efter Trin. s. A., og man ser her, at han var bosat i Lunding, Starup Sogn ved Haderslev. Da hans Død ikke findes anført i Vonsild Kirkebog, maa det vel antages, at han atter er taget til Lunding og er død der. I Starup Kirkebog findes ikke nogen Thomas Jepsen som død i Tiden 1695—1708, men 15. Marts 1702 er der bleven begravet en »Thomas Skræder« i Lunding. Muligvis er dette Th. J.
65. (1). 6². Hans Jepsen, f. i Vonsild og døbt der 16. Juni 1678; død senest 1690.
66. (1). 7². Ellen Jepsd., f. i Vonsild og døbt der 1. Aug. 1680. Levede endnu (ugift) i Vonsild 1708.
67. (1). 8². Mette Jepsd., f. i Vonsild 28. Oktbr. 1683. Skæbne ukendt.

TILLÆG I

Lass Jepsens Hustrus, Mette Andersd.'s Slægt.

Som allerede nævnt S. 13 var Lass Jepsens Hustru Mette en Datter af Gaardmand Anders Iversen og Kirsten Laursd. Slægten har jeg ikke kunnet følge længere tilbage. Mette var den yngste af 8 Søskende, nemlig:

1¹. Cæcil, død som Barn.

2¹. Maren, f. i Vonsild og døbt der 19. Febr. 1662, død smst. og begr. 7. Juli 1742. Gift i Vonsild 9. Juni 1687 med Peder Nielsen fra Sest, f. 12. April 1650, død ca. 1708. Han staar 1689—1708 i Jordebøgerne som Fæster af den Gaard, som Svigerfaren tidligere havde. — Børn:

1². Mette Pedersd., f. i Vonsild 4. Jan. 1688.

2². Niels Pedersen, f. i Vonsild 3. Oktbr. 1690, død og begr. smst. 8. Juni 1738(?).

3². Anders Pedersen, f. i Vonsild og døbt der 6. Aug. 1693.

4². Kirsten Pedersd., f. i Vonsild 27. Juni 1696.

5². Christen Pedersen, f. i Vonsild 12. Aug. 1700. — Det er formodentlig den Chr. P., som 1743 blev gift med Maren Nielsd. (se S. 16).

3¹. Claus Andersen, f. i Vonsild og døbt der 8. Marts 1665, Ejer af den nuværende »Overbygaard« i Vonsild. Gift med Rebecca Eriksd., døbt 21. Juni 1673, Datter af Ejer af »Overbygaard« Erik Laursen (f. 23. Febr. 1633, død i Vonsild 2. Juni 1682) og Elsabe Iversd. (f. 23. Sptbr. 1628, død i Vonsild 1683), som atter var Datter af den tidligere Ejer Iver Jensen og Beege Jacobsd., som døde i Vonsild henholdsvis 20. og 25. April 1673.

Gaarden overtoges 1694 af Joakim Schnoor og Marie Lavrsd. af Tyrstrup. I »Mandtall« (1697) meddeler Pastor Ryde, at J. Schnoor foruden Gaarden og et dertil hørende Aftægtshus endnu har et langt, nu forfaldent Landbolshus, i hvis ene Ende »sidder Gaardens forrige Hustru, medens hendis Mand Claus Andersen kom fra Gaarden, oc har ladet sig antage til en Soldat i Fredericia«.

Claus Andersens og Rebecca Eriksd.'s Børn:

1². Elsabe Clausd., f. i Vonsild og døbt der 1. Oktbr. 1690.

2². Erik Clausen, f. i Vonsild 31. Oktbr. 1694, død smst. 15. Dcbr. s. A.

4¹. Lavr Andersen, f. i Vonsild og døbt der 20. Oktbr. 1667. Gaardejer i Vonsild. Gift 1. Gang 8. Juni 1693 med Kirsten Madsd., f. 28. Sptbr. 1670 i Knud, Fjelstrup Sogn, Datter af Mads Jensen (f. paa Fyen) og Karen; død i Vonsild 26. Maj 1700. — 2. Gang med Inger Andersd., døbt i Vonsild 30. Juni 1677, Datter af Sognefoged og Gaardejer Anders Paulsen (f. 1634) og Maren Hansd. (f. 1641 paa Varmark, Sdr. Stenderup Sogn).

Børn af 1. Ægteskab:

1². Anne Lavrsd., f. i Vonsild 27. Febr. 1694, død smst. 10. Nvbr. 1704.

2². Karen Lavrsd., f. i Vonsild 8. Febr. 1696, død smst. 15. Dage gl.

3². Kirsten Lavrsd., f. i Vonsild 21. Dcbr. 1696, død smst. Febr. 1758(?). Sandsynligvis gift med Christen Møghensen, f. i Øls ca. 1661, død i Vonsild 1746(?), Søn af Mogens Andersen, Ejer af Tostrup Hovgaard, Øls Sogn, og Maren Christensd. (se S. 29).

4². Karen Lavrsd., Tvillingsøster til foregaaende, begr. i Vonsild 17. Febr. 1697.

5². Peder Lavrsen, f. i Vonsild 7. Dcbr. 1699, begr. smst. 12. Maj 1701(?).
Børn af 2. Ægteskab:

6². Anders Lavrsen, f. i Vonsild 12. Dcbr. 1701, begr. smst. 4. Jan. 1702.

7². Elsabe Lavrsd., f. i Vonsild efter Nvbr. 1706, begr. smst. 28. April 1726.

5¹. Anders Andersen, f. i Vonsild og døbt der 5. Maj 1670, død smst. 22. Maj 1676.

6¹. Paul Andersen, f. i Vonsild og døbt der 2. Marts 1673.

7¹. Cecilie Andersd., f. i Vonsild og døbt der 24. Juni 1676.

8¹. Mette Andersd., døbt i Vonsild 18. Maj 1679. Se S. 13 og 26.

Længere har jeg ikke fulgt denne Slægt.

TILLÆG II

Jep Lassens Hustrus, Mette Katrina Antoniids's Slægt.

Mette Katrina Antoniids's Far var Søn af Gaardejer i Vonsild Laurs Toniussen (f. i Vonsild og døbt der 5. Dcbr. 1644) og Anna Matthisd. (f. 1648). Laurs Toniussen var eneste Barn af Degn til Vonsild-Dalby, senere Gaardejer i Vonsild Antonius Laurtsen (f. i Vonsild 5. Maj 1620, død smst. 5. Jan. 1699) og Karen Jesd. (f. 7. Jan. 1604, død i Vonsild 1683). Antonius Laurtsens Far var Degn til Vonsild-Dalby Laurs Mathsen (død i Vonsild 27. Jan. 1649) i Ægteskab med Maren Nisd. Bruun (død i Vonsild 1675). Laurs Mathsen var atter Søn af Matts eller Mathis Jensen, som 1563 var Sognepræst til Vonsild-Dalby. Laurs Brødre var Jens Mathsen, Sognepræst til Sdr. Stenderup, og Antonius Mathsen (f. 1551, død i Vonsild 1617), Sognepræst til Vonsild-Dalby. Sidst nævnte var Far til Mathias Antonii, der blev Faderens Efterfølger og døde 1658. Hans Søn, Antonius Mathiæ Raff, blev ligeledes sin Fars Efterfølger, men døde allerede 1659; hans Enke, Valborg Schrøder, blev dernæst gift med den ny Sognepræst Johannes Ryde (f. 1633 i Tønder, død i Vonsild 20. Marts 1707); en Datter af hendes 1. Ægteskab, Marie, blev 1783 gift med Gregars Fog, Rektor i Ribe. — Pastor Rydes Søster, Ingeborg Hansd. Ryde (f. i Tønder 17. Juni 1643, død i Vonsild 13. Maj 1703) blev 1665 gift med Degnen Matths Jensen, der kom ulykkelig af Dage ved en Løbskkørsel (se P. Eliassen: »Fra de 8 Sogne« S. 41. — Vejle Amts Aarbøger 1907). I en af Længerne til Fars Gaard i Vonsild fandtes for en Del Aar siden en udskaaen Egebjælke, hvoraf

den ene Ende manglede. Den havde aabenbart været anbragt over den aabne Arne, og følgende Ord var indskaaret i den:

[16]66. Gud fra all Fare vor Ild bevare. Ingeborg Rüdinn.

En Datter af Ryde, Kirstine, blev gift med Rydes Efterfølger, Johannes Nyssen, der var født i Aller Præstegaard og døde i Vonsild 2. Febr. 1728.

Efter Jep Lassens Død giftede Mette Katrina sig 22. Juni 1745 med Oute Nielsen (Skræder), som imidlertid døde allerede 1748. Enken giftede sig da for 3. Gang 31. Oktbr. 1752, nemlig med Jens Matzen (Krüger). En Sønnedatters Datter, Karen Matzd. Juul (f. i Vonsild 21. Sptbr. 1793, død smst. 7. Marts 1832), blev gift med Gaardejer i Vonsild Johannes Jespersen Kyster (f. i Vonsild 4. April 1792 som Søn af Degnen Jesper Pedersen og Maren Laursd., død smst. som Aftægtsmand 4. Jan. 1873). En af dennes Svigerdøtre, Ane Marie Katarine Jensd. Østergaard (se S. 22) blev efter sin første Mands Død gift 13. Juli 1865 med Hans Pedersen Ravn (42), der ved dette Giftermaal blev Ejer af Gaarden i Vonsild.

TILLÆG III

Kirsten Lassd.'s Efterkommere.

Den Mogens Chrestensen, som blev gift med Kirsten Lassd., stammede efter al Sandsynlighed fra Tostrup Hovgaard, Øls Sogn ved Hobro. Denne Gaard ejedes 1660 af Mogens Andersen, der dette Aar blev gift med Maren Christensd., som var født i Øls By 1638 »mellem Juel oc Kindelmiss« som Datter af Christen Jensen og Anne Jacobsd. Maren Christensd. blev begravet i Vonsild 28. Jan. 1700, og i Kirkebogen har Pastor Ryde skrevet hendes »Curriculum vitae«. Han meddeler her, at hendes Mand i Begyndelsen var agtet og baade Kirkeværge og Lægdsmand. »Men som Ingen spilder karet, uden den der har det paa haanden, saa gick det oc hendis Mand.« Han blev nemlig drikkfældig, og de maatte efter 19 Aars Forløb gaa fra Gaarden og kom saa 1679 til Vonsild. Ryde meddeler videre, at Mogens Andersen »Endeligen her ved Druckenskab bleff fortunlet i hoffuedet og gick fra hans gode hustru, oc voxne Børn, at ald voris Efttersendte bedend oc lockend uactet, har hand icke kundet bevegis at komme hid til os igien, oc fordi vandrer hand ild oc vild omkring i hans Alderdom«. Formodentlig var hans Kone den »forladte Hustru«, som ifølge Rydes »Mandtal« (1697) boede i et »Kirkested«. I Ægteskabet var der to Børn, Mette og Christen. Datteren, som var født 29. Juli 1663, blev 1685 gift i Vonsild med den fra Nykirke tilflyttede Træskomand Willatz Pedersen og døde 16. Oktbr. 1702. Om Sønnen

vides kun lidt; der er en Del, der tyder paa, at han — trods den store Aldersforskel — blev gift med Lavr Andersens Datter Kirsten, fik Svigerfarens Gaard og blev Far til Kirsten Lassd.'s Mand. Formodentlig var han den Chr. Mogensen, der døde i Vonsild 1746, og den »Kirsten Christians«, der blev begravet smst. 2. Marts 1758 var vel hans Hustru.

Kirsten Lassd.'s og Mogens Chrestensens Børn: 1. Christian Mogensen (68); 2. Metta Mogensd. (107); 3. Kirstine Mogensd. (114); 4. Lars Mogensen (115); 5. Peder Mogensen (116).

68. (8). 1⁴. Christian Mogensen, f. i Vonsild og døbt der 6. Marts 1738, død smst. som Aftægtsmand 15. Marts 1823. Gaardejer i Vonsild. Gift 25. Oktbr. 1771 i Vonsild med Maren Hansd., f. i Vonsild 26. Sptbr. 1736, død smst. 24. Febr. 1802, Datter af Hans Pedersen, Fæster af det nuværende »Kristiansminde« (f. i Vonsild i Dcbr. 1715, død smst. 1. Juni 1794. Se S. 46) og Mette Catharine Pedersd. (f. i Vonsild 1710, død smst. 19. April 1773). — Børn (69—71):

69. (68). 1⁵. Mogens Chrestensen, f. i Vonsild 8. Juli 1772, død smst. 28. Juli s. A.

70. (68). 2⁵. Mette Cathrina Christiansd., f. i Vonsild 21. April 1774, død smst. 24. Dcbr. 1783.

71. (68). 3⁵. Mogens Christensen Dall, f. i Vonsild 27. Juni 1776, død smst. som Aftægtsmand 19. Jan. 1836. Gaardejer i Vonsild. Gift i Vonsild 23. Aug. 1800 med Anna Cathrina Jensd., f. 5. Maj 1778 i Ostorp, Taps Sogn, død i Vonsild 16. Sptbr. 1831, Datter af Jens Madsen (døbt 3. Juni 1742 i Ødis, død i Ostorp 4. Sptbr. 1801) og Kirsten Christiansd. (f. i Ostorp 4. Juli 1748, død smst. 13. Oktbr. 1839).

M. Chr. Dalls og Anna C. Jensd.'s Børn: 1. Christian Mogensen Dall (72); 2. Maria Christina Dall (79); 3. Maria Christina Mogensd. Dall (80); 4. Mette Cathrine Mogensd. Dall (81); 5. Christine Maria Mogensd. Dall (96).

72. (71). 1⁶. Christian Mogensen Dall, f. i Vonsild 20. Aug. 1801, død smst. 9. Juli 1842. Gaardejer i Vonsild. Gift 22. Oktbr. 1831 i Vonsild med Dorothea Sørensd. Juhl, f. i Tyrstrup 25. April 1809, død i ?, Datter af Inderste Søren Jensen Juhl og Karen Sørensd. i Favervraa, Tyrstrup Sogn. — Efter Chr. M. Dalls Død giftede Enken sig 20. Febr. 1847 i Vonsild med Christian Andersen Thullesen. — Børn (73—78):

73. (72). 1⁷. Mogens Christiansen Dahl, f. i Vonsild 5. Sptbr. 1832.

74. (72). 2⁷. Karen Christiane Christiansd. Dahl, f. i Vonsild 3. Sptbr. 1834.

75. (72). 3⁷. Anna Cathrina Christiansd. Dahl, f. i Vonsild 6. Oktbr. 1836.
76. (72). 4⁷. Johan Severin Christiansen Dahl, f. i Vonsild 28. Febr. 1838.
77. (72). 5⁷. Maria Kirstine Christiansd. Dahl, f. i Vonsild 21. Maj 1839, død smst. 14. Jan. 1841.
78. (72). 6⁷. Maria Kirstine Christiansd. Dahl, f. i Vonsild 26. Maj 1841.
79. (71). 2⁶. Maria Christina Dall, f. i Vonsild 26. Juni 1803, død smst. 28. Maj 1804.
80. (71). 3⁶. Maria Christina Mogensd. Dall, f. i Vonsild 22. Jan. 1808, død smst. 17. Aug. 1811.
81. (71). 4⁶. Mette Cathrine Mogensd. Dall, f. i Vonsild 25. Sptbr. 1814, død i Ostorp 29. Marts 1872. Gift i Vonsild 13. Juni 1840 med Snedker Jens Grundahl, f. paa Fovslet Mark, Ødis Sogn, 24. Maj 1814, død . . . (?), Søn af Daglejer Christian Grundahl (f. i Vonsild 20. Juni 1790, død smst. 28. Nvbr. 1860) og Marie Kirstine Pedersd.
Mette C. Dalls og J. Grundahls Børn: 1. Anne Kirstine Gr. (82); 2. Christiane Gr. (83); 3. Maria Kjerstine Gr. (89); 4. Anne Marie Gr. (90); 5. Christine Marie Gr. (93); 6. Johanne Marie Gr. (94); 7. Caroline Gr. (95).
82. (81). 1⁷. Anne Kirstine Grundall, f. i Vonsild(?) 1842, død i Agtrup, Sdr. Bjært Sogn, senest 1926. Gift i Taps 16. Juni 1868 med Christian Sørensen Dall, Forpagter i Kolding, f. i Vonsild 22. Febr. 1832, Søn af Landbolsmand Søren Christensen Gjelballe og Cathrine Thomasd. — Børn?
83. (81). 2⁷. Christiane Grundall, f. i Ostorp 11. April 1843; levede — som Enke — endnu Jul 1926. Gift i Taps 11. Maj 1875 med Snedker og Husmand, senere Landpostbud Christian Christiansen i Ostorp, f. i Skodborg 4. Marts 1839, død . . . (?), Søn af Husmand Just Christiansen og Kirstine Marie Dose. — Børn (84—88):
84. (83). 1⁶. Kathrine Kirstine Christiansen, f. i Ostorp 15. Sptbr. 1875, død smst. 1. Nvbr. 1876.
85. (83). 2⁶. Kirstine Marie Christiansen, f. i Ostorp 31. Jan. 1877, død smst. 26. Juli 1887.
86. (83). 3⁶. Kathrine Kirstine Christiansen, f. i Ostorp 14. April 1879, død før 1926.
87. (83). 4⁶. Karoline Andrea Kristiansen, f. i Ostorp 7. Oktbr. 1881, død før 1926.
88. (83). 5⁶. Anders Kristensen, f. i Ostorp 4. Maj 1885. Var 1926 bosat i Oregon, U.S.A.

89. (81). 3⁷. Maria Kjerstine Grundall, f. i Ostorp 13. Juli 1846, død smst. 26. Juli 1858.
90. (81). 4⁷. Anne Marie Grundall, f. i Ostorp 24. Febr. 1849, levede endnu 1927 i Hejls. Gift i Taps 5. Nvbr. 1881 med Iver Nissen Juhl af Vejstrup, f. 1852, Søn af Kaadner Nis Andersen Juhl. Børn (91—92):
91. (90). 1⁸. Søn, bosat Chicago.
92. (90). 2⁸. Marie Kirstine Juhl, f. i Gift i med Landmand Nis Bækker i Hejls. — Børn?
93. (81). 5⁷. Christine Marie Grundahll, f. i Ostorp 6. Febr. 1853, død. Gift med Arbejdsmand C. Christensen i Kolding. — Børn?
94. (81). 6⁷. Johanne Marie Grundall, f. i Ostorp 27. April 1855, død smst. 20. Juni 1856.
95. (81). 7⁷. Caroline Grundall, f. i Ostorp 26. Nvbr. 1857, død smst. 9. Marts 1866.
96. (71). 5⁶. Christine Marie Mogensd. Dall, f. i Vonsild 19. Marts 1817, død i Taps 21. Maj 1886. Gift i Taps 16. Nvbr. 1839 med Stephan Jepsen, Gaardejer i Ostorp, f. i, død i Ostorp 22. Jan. 1873, Søn af Gaardejer Jep Stephansen (f. i Ostorp i Oktbr. 1761, død smst. 6. Marts 1844) og Bodild Kirstine Jensd. (f. 24. Sptbr. 1771, død i Ostorp 30. Jan. 1841). — Børn (97—98):
97. (96). 1⁷. Anne Kirstine Jepsen, f. i Ostorp 10. Febr. 1840, død smst. 16. Juni 1851.
98. (96). 2⁷. Jeppe Stephansen Jepsen, f. i Ostorp 23. April 1850; død. Gaardejer i Ostorp. Gift med Maren Olufsen Lundbæk, f. 1853. — Børn (99—106):
99. (98). 1⁸. Christine Erigine Jepsen, f. i Ostorp 31. Juli 1874; død.
100. (98). 2⁸. Oline Kirstine Jepsen, f. i Ostorp 12. Oktbr. 1876, død smst. 27. Febr. 1887.
101. (98). 3⁸. Anne Christine Jepsen, f. i Ostorp 2. Nvbr. 1877, død følgende Dag.
102. (98). 4⁸. Stephine Marie Jepsen, f. i Ostorp 11. April 1881, død smst. 12. Sptbr. s. A.
103. (98). 5⁸. Steffen Ole Jepsen, f. i Ostorp 3. April 1883, død smst. 4. Maj s. A.
104. (98). 6⁸. Steffen Oluf Jepsen, f. i Ostorp 27. Oktbr. 1884, død smst. 27. Febr. 1887.
105. (98). 7⁸. Stephan Oluf Jepsen, f. i Ostorp 6. Juli 1887; død.

106. (98). 8^a. Erik Olaf Jepsen, f. i Ostorp 13. Aug. 1891. Mejeriejer i Haderslev. Gift. Børn?
107. (8). 2^a. Metta Mogensd., f. i Vonsild 2. Sptbr. 1740, død i Vejstrup 27. Decbr. 1804. Gift 1. Gang i Vejstrup 2. Juli 1771 med Christian Jepsen, Gaardejer i Vejstruprød, f. der 6. Maj 1746, død smst. 22. Juli 1778, Søn af Gaardejer Jep Christiansen (f. i Vejstruprød 10. Aug. 1712, død smst. 30. Jan. 1781) og Karen Madsd. (f. i Dalby 12. Marts 1722, død i Vejstruprød i Marts 1781). Gift 2. Gang i Vejstrup 17. Nvbr. 1780 med Gaardejer Jep Jensen, f. i Skartved, Sdr. Bjært Sogn, 16. Maj 1749(?), død i Vejstruprød 26. Nvbr. 1810, Søn af Jens Thullesen og Chrestina Jepsd. (fra Sdr. Stenderup). — Børn i 1. Ægteskab (108—110) og i 2. Ægteskab (111—113):
108. (107). 1^a. Karen Christiansd. Straarup, f. i Vejstruprød 30. Juli 1772, død smst. 7. Marts 1773.
109. (107). 2^a. Kiersten Straarup, f. i Vejstruprød 15. Febr. 1774.
110. (107). 3^a. Karen Christiansd. Straarup, f. i Vejstruprød 18. Marts 1777.
111. (107). 4^a. Christine Jepsd. Straarup, f. i Vejstruprød 27. Sptbr. 1781.
112. (107). 5^a. Christiana Jepsd. Straarup, f. i Vejstruprød 26. Nvbr. 1784.
113. (107). 6^a. Christian Jepsen Straarup, f. i Vejstruprød 1. Aug. 1789.
114. (8). 3^a. Kirstine Mogensd., f. i Vonsild og døbt 16. April 1743.
115. (8). 4^a. Lars Mogensen, f. i Vonsild 2. Jan. 1746, død smst. 21. Juli s. A.
116. (8). 5^a. Peder Mogensen, f. i Vonsild; fik Daaben konfirmeret 22. Septbr. 1748.

TILLÆG IV

Hans Lassen (Ravn)s 1. Hustrus, Maren Nielsd.'s Slægt.

Denne Slægt er gammel i Vonsild, idet den kan følges tilbage til ca. Aar 1600. Det ældste kendte Medlem er Christen Nielsen (»Schreder«), der var gift med Maren Iversd. Efter Tilnavnet at dømme maa han foruden Landbruget ogsaa have drevet Skræderhaandværket.

I Haderslevhus' Jordebøger staar for 1626—40 (dog ikke for 1628) opført en Christen Nielsen blandt »Vorbiddels« i Vonsild Sogn. For Aarene 1610—24 (undt. 1621) staar for samme Ejendom opført Iver Jensen; denne er derfor efter al Sandsynlighed Maren Iversd.'s Far, og Chr. Nielsen maa antages at have giftet sig ind paa Ejendommen.

Af Pastor Rydes Optegnelser ses, at Chr. Nielsen og hans Hustru »toge Sal. Jep Jespersens gaard an, indtil Arfvingens Myndighed«.

Deres ældste Søn (og eneste kendte Barn) var:

1^a. Nis Christensen, f. i Vonsild i Sptbr. 1609, død smst. og begr. 3. Maj 1685. Gaardejer i Vonsild. Gift i Vonsild 1637 med Maren Madsd., f. i Vonsild i Juli 1606, død smst. 20. April 1685, eneste Barn af Gaardejer Mads Nielsen (f. i Viuf) og Inger Iversd. (f. i Kolstrup, Stepping Sogn; død 1613. Hun havde først været gift med Gaardejer Mads Jensen i Vonsild, med hvem hun havde 2 Sønner og 1 Datter).

Den Gaard, Nis Christensen ejede, var ganske sikkert den nuværende »Nør-gaard«, der saaledes har været i Slægtens Eje i snart 300 Aar. Den ejedes 1616 og 1642 af Peter Lauesen.

Nis Christensens Levnedsløb gengiver Pastor Ryde saaledes:

»Die Mercurij post Miser. Dnj [1685] Begravvede Jeg Niss Christensen, var fød her i Wonsziel Ao. 1609 forst in Septembri Maanet 3. uger for Michelis. Faderen var Christen Nielsen Schreder, Moderen Maren Iffvars D. oc haffve disse fromme forældre hannem deris Eldste Søn forfremmit til sin Daab oc til en christelig optuctelse. var oc allesteds hiemme hos forældre, meest der de toge Sal. Jep Jespersens gaard an, indtil Arfvingens Myndighed. Ao. 1637. der hand var 28. Aar gammel begaff hand sig i Ecteskab med den da Erlig, dydig oc gudfryctige pige, Maren Matths D. med hvilcken hand har leffvet et fredeligt oc velsignet Ecteskab udj 48. Aar. Gud har hannem med sin Hustru beskæret [?] 4. Børn, 2. Sønner, oc 2 Døtrer, begge Sønner er forhensendt, de 2. Døtrer igienleffve, oc bestædige [?] deris K. fader med daaterlige ærbødighed.«

»Den Sal. Mand har icke ædet sit brød i band, men udi sit Ansictis sveed næret sig ærlig oc vel, udstood 2. haarde Fiende Tijder, oc kom i den sidste fra ald hans timelige velfærd, tog alting paa baret æffter pollackerne, oc hialp sig saa meget kummerlig, indtil de finge noget at plofve med oc ad saa. Oc saa som den sal. Mand med hans sal. hustru bar genegenhed til den flitige oc velforstandige Karl Jens Sørensen, som tiende 3. Aars tijd i Ribe, da føyede det sig at til Gaardens opkomm, oc til at faa en fueld ploff aff sted [?], at de toge hannem ind til sig, til deris ældste K. oc meget dulige Daater iohanne, hvilcket skeede Ao. 63 for 22 Aar siden, oc begyndte Gud strax at velsigne deris næring, saa de vaar med aff de bæste i formue i denne Meenighed. oc holte et skickeligt Huus, forligtes vel, oc de samlede alle, oc ingen adspreedte dem det.«

»hand har tient oc fryctet Gud med Kierkegang, oc Gudz bords søgning til Salighedens bestyrkelse. freedet marcken som en Erlig grand oc Naboe, det icke om alle altid sigis Kand, oc været med sit Eget fornøjet. 3. uger æffter Pintze, for 2. Aar fick hand i marcken om natten et underlig tilfald, at hand icke kunde

tale, oc hand bleff strax æffter hans begiering betient med hl. h. Sacramente, siden bedrede det sig med hannem, at hand gick oc stood, hvort han vilde, oc saa til gode, men var icke til svar gierning saa stærk meere som tilforns.«

»I hvor hand i hans høje tilvoxendes Alder svæckedis, saa dog holte hand det stetz ofven senge, oc kunde icke vel ligge ned. lood sig sidste gang med hans hustru betiene paa Saligheds vegne, d. 30. jan. oc gick allsted ved hans Svaghed, naar hand kunde da gick hand oc gierne til Kierken. Nu Gud har ocsaa lønt ham som en Troo Tiener vel, har gifven hannem sin Naade, at hand trøsteligen er fuldt hans Sal. hustru æffter i udødeligheden, lige 8.de Dag som hun var blefven lijg fra ham udført oc begrafven. som var i Søndags der hand hafde lefvet LXXVI. Ringer 16. uger.«

»Text. Psalm. LXXI. 9.

dabit 3 Rdl. dt. 2. Rdl.«

Om Maren Madsd. meddeler Pastor Ryde følgende:

»Dnca Quasimodogeneti [1685]

Begravvede Jeg gammel Maren Matths Daater Nyss Christensens. var fød i gaarden 1606 in julio, 3. uger for olai Dag. hendis Fader var Matths Nielsen fødd i Vijff hvilcken æffterat hand hafde tient her i Byen udi 15. Aar, den Dannemand gml. Matths Jensen udj Peder Erichsens Gaard, drog ind i Gaarden til Encken, der sad med 3. Børn, 2. Sønner, oc 1 Daater, paa Aarsmaal, oc afflede med den Erlige Dannequinde ingier ifvers D. fød i Colstrup udj Stepping Sogn, i den gaard, der nu kaldis Skrifvergaarden, denne Eeniste Daater, voris Sal. Medsøster, hvilken de oc til Gienfødelsens Daab, oc en christelig optuctelse haffve forfræmmet. Men som hendis Kiere Moder bleff svag æffter denne Daaters fødzal, oc haffde 7. Aar ingen helbred, kunde i nogle Aar icke komme til Kerken, uden hvis den gamle H. Antonij hende hiemme betiente, oc døde hende fra der hun var et barn 7. Aar gammel, da haffve hendis 3 halffve Sødskinde hende udj moderens sted opdragen. oc var hun hos dem i gaarden til gaun oc gode indtil hun bleff 31. Aar gammel. Da bleff hun Kierligen begiert aff den Erlige da unge Karl Niss Christensen, oc alligevel at hans Egen Fader stood det i begyndelsen imod, dog stood omsider deris Bryllup hos hans Fader Christian Nielsen i Sal. Jeb Jespersens Gaard, ved Luftsbroen Ao. 1637. Oc Gud har velsignet deris Ecteskab med 2. Sønner oc 2. Døttrer, aff hvilcke den Eldste Søn Matths Nielsen døde der hand var 15. Aar Ao. 1653. Den Anden Søn, ved naun Peder Lawesen bleff ickun halffanden uge gammel. De 2. Døttrer leffve endnu oc hafve deris goode Lidend [?] oc Velstand til forældris Trøst oc fornøjelse, som de sig ocsaa for en stoor Deel aff deris Lycksalighed holte. — De haffde deris bolig udj nogle Aar paa Bierget, hvor nu Michel Tøgersen boer, indtil at hendis Halff-Sødskinde med Kierlig Bøn laa [?] hende æffter, at hun med hendis Mand oc 2. Børn skulde komme til Dem i gaarden, hvilket ocsaa skeede: oc vaare de sammen i good fortroolig oc fredelig

omgængelse paa 3. Aars tijd, indtil den anden Svenskis tijd, der de døde Ao. 44. alle 3. inden 9. uger, oc Kand Søsteren icke nocksom rosis aff hendis forstandighed oc fromhed, der elskede oc var good ved Iohanne Niss Daater, meere end en Moder kunde være, oc haffver ført et tuctigt oc kysk leffnet, saa hun tog lig [?] Piges naun med sig i grafven, 52 aar gammel: Thi hun var fød 1582¹⁾.«

»Denne Sal. Dannequindes christendom anlangendis, da har hun været et Gudfr. Menniske, elsket Gudz ord, oc tient sin Næste i glæde oc Sorg. været altid vel ved mact, Sund oc Karsk, indtil at udj hendis høje Alderdom, Svagheden holte sig meer oc meere til hende. oc motte hun begifve sig slett til sengs Fredagen d. 30. Jan., i Fredags for 12. uger siden. Hun bleff berettet tillige med hendis gamle Mand oc Husbond den 23. Febr. Mandag, post Sexagesima, hun paa Sengen, hand ved bordet siddendis.«

»Her skeede mange tijder forbøn for hende, Oc lood hun mig beede paa Onsdagen i Dimmelugen, at jeg vilde bede en good bøn for hende paa Skærstorsdag, saa bad hun mig siden icke meere i denne Verden, hvilcket jeg ocsaa gjorde. Gud hørde voris bøn, baade da, oc siden, at hun fick en Sød oc sagtelige Henfart som i en søffn, uden all bevægelse oc Suck II. Paaskedag ad aften, der hun haffde lefvet i denne verden, En Pige 31. Aar, i hendis Ecteskab 48. Aar, at hendis gandske alder var bleffven LXXIX Aar, Ringer 12 uger.«

»Text Joh. XI. 25. dabit 3 Rdl. dt. 2 Rdl.«

Nis Christensens og Maren Madsd.'s Børn: 1. Mads Nielsen;
2. Peder Lawesen; 3. Johanne Nisd.; 4. Inger Nisd.

1². Mads Nielsen, f. i Vonsild 1638, død smst. 1653.

2². Peder Lawesen, f. i Vonsild og død der 1¹/₂ Uge gl. Opkaldt efter den ovenfor omtalte, tidligere Ejer af Gaarden.

3². Johanne Nisd., f. i Vonsild i Febr. 1641, død smst. 25. April 1689. Gift 29. Oktbr. 1663 med Jens Sørensen, f. i Vonsild ved Juletid 1632, død smst. 1707 eller senere. Gaardejer i Vonsild, Søn af Søren Jensen og Maren Nielsd. (f. i Hjortvad, død i Kolding i Maj 1660, begr. i Vonsild).

Om Johanne Nisd. meddeles følgende af Pastor Ryde:

»Die Martis post Cantate [1689]

Begravvede ieg Sal. johanne Niss D. Jens Sørensens, var fød her i Sognet 1641 ved S. Peders Dag i Februarij maaned.«

»Hendis sal. Fader var Niss Christensen, Moderen sal. Maren Matz D. Baptisata a domino Matthio Antonij. Educata et in schola [?] omnia legere.«

»Hun var i opvæxt allesteds hiemme hos forældre, indtil i Polackernes tijd, da motte de alle drage fra hus oc hiem til Colding, derefter som Gud gaff os freden,

¹⁾ Skal formodentlig være 1592.

da kom hun oc hendis Søster hiem til stædet med forældre, oc hun, som da den ældste, 19. Aar gammel, stræbede aff ald mact, at de finge en Koc, oc 2. Beester; oc hialp dem saa fortelig hen, at de komme til fod [?], oc til bieringen [?]. Ao 1663 8 dage for pintze bleff hun trolofvet med Ærlige ung Karl Jens Sørensen hendis nu bedrøfvede efterlatte Husbond, oc stood deris bryllup Torsdagen effter den 19. Sønd. Trin. var den 29. octobris, udi en Kiøn Heederlighed, som da var noget nyt oc sært [?] dend tijd, i voris Meenighed. De hafve lefvet sammen i en berømmelige Samdrægtighed, oc fødte hun Sin Mand 3. Sønner oc 2. Døttre, dem Gud ville gifve goode Tancker oc duelige Sinde, at skicke sig i Verden med gott folck at omgaas oc komme til forfræmmelse.«

»Hun var mod alle Mennisker freedelig, oc lagde Vind paa ingen at være til besværing. Bleff siug Fredag den 19. [?] April, der den stoore Jammer oc ildebrand i Kiøbenhavn skeede, oc motte dend dag begifve sig til sengs hafvendis svaar styng under hendis venstre bryst. Begierte Søndagen derpaa at vorde delactig i hl. h. nadvere, som ieg hende oc mellem præctickerne meddeelte, oc hun nød i sømmelig troe oc andact. laa saa derpaa stille hen, oc satte hendis haab paa frelseren Jesu Christum, der ogsaa tænckte paa hende udi behagelige tijd, der hun fick en Sød oc sart opløsning i Torsdags Morges, Klocken ved X slett, der hun haffde lefvet hendis Pigestand 22. Aar, hendis Ectestand i det 26. aar, at hendis gandske Alder er blefvet 48. Aar oc 8. uger.«

»Text. Apost. 2, 10.

dt. 6 Mark. ?«

Jens Sørensens noget omskiftelige Levnedsløb gives 1704 paa følgende Maade af Pastor Ryde:

»Curriculum vitae

Jens Sørensen.

er fød her i Wonsiel Ao. 1632 om juel af christl. Forældre, hans sal. Fader var Søren Jensen, en fordom vel bekient Mand her i Wons. hand lod denne Sønn effter sin farfader sl. Jens Struck, Sognē Præst til Hiort- oc Kals-Lund Kierker opnæune. Hans Sal. Moder var Maren Niels D. fød i Jortvad. Hun døde Ao. 1660 i Mai Maaned 64. aar gmml oc ieg fulde hendis lijg op til Kirkegaardten af Colding oc talte Herrens ord øfver grafven. Der hand aff disse forældre blant 7. Sødskinde var i en ærlig Ecteseng fød, da lode de ham betimelig christne af sl. Maths Antonij Sønn, oc siden opdrøge de hannem til Guds fryct oc gudelige bønner. Hand blef oc holden til Skolen under Sal. Tonus Degn, oc der hand var omtrent 16—17. aar gmml, da begaf hand sig at tiene hos Nyss Gregersen. 1. Aar. der effter hos. Sl. Matths Antonij Sønn, oc hos hans Søn Sl. Anthoniusen i alt — 5. aar. Derfra hos Niss Christensen tiende hand paa det 3die aar, oc da komme fienderne i landet, de suenske, oc vore hielpere Pollacker, oc hand holte sig op i Colding til S. Peders Dag 1658. oc da drog hand med Sal. Matths Jensen om Sommeren

ud til Hygom Præstegaard; oc som i den Tijd siuntes dem at der icke vilde falde synderlig løn, oc de dog blant fienderne motte ijderlig vofue sig, da siuntis Matths Jensen, hand vilde fra huor hand Kunde fortiene sig noget, oc hand drog ud at Pelworm ved Husum, der voris Sal. Medbroder vilde oc hafue været borte, da lofuede Sl. Peder jacobsen ham noget til Løn. Dereffter drog hand ud til Ribe oc tiende Claus Guldager med reisende i hans øxenkiøbmandskab 1. aar. Derfra kom hand i tieniste hos B.mester Anders Suane i Ribe 2¹/₂ aar.«

»Som da folcket her i Byen komm sig noget til gaardene igien, da ofverlagde Sal. Maren Nissis det med hendis Mand Niss Christensen huorledis Jens Sørensen hafde tient dem for fiende Tijden, oc haffde beteet sig dem from, tro oc stille, oc de hafde deris daater johanne et voxet folck, saa blef det lagd i baand, med Gud oc deris venner, at hand kom hiem til os i Wonsiel Ao 63, om Paaske, oc hand bleff med deris Eldste Daater johanne trolofuet 8. Dage for Pintze.«

»Deris Bryllup stod 29. octobr. 2. dage for alle Helgenis Dag et adde prægnatos liberos.«

En Bror til Søren Jensen var Bertel Jensen Struck, som 1658 var Sognepræst til Hjortlund og Kalvslund og døde 1682. Han havde 4 Døtre, hvoraf den ene, Sara, blev gift med Pastor Poul Hansen Vedel.

Johanne Nisd.'s og Jens Sørensens Børn: 1. Mads Jensen. 2. Søren Jensen; 3. Maren Jensd.; 4. Caren Jensd.; 5. Niss Jensen. — Af disse Børn skal her kun nærmere omtales det første:

1³. Mads Jensen, f. i Vonsild og døbt der 21. Aug. 1664, død 1709 eller senere. Gaardejer i Vonsild. Gift 9. Juni 1692 med Maren Peder Gregersd., f. 1663 i Dalby. Børn:

1. Johanne Madsd.; 2. Peder Madsen; 3. Jens Madsen; 4. Margarete Madsd.; 5. Maren Madsd.; 6. Gregers Madsen; 7. Datter. — Af disse Børn har kun Johanne Interesse for os:

1⁴. Johanne Madsd., f. i Vonsild og døbt der 25. Juni 1693, død smst. og begr. 17. Juni 1760. Gift med Niels Petersen (ell. Peitersen), f. 1677, død i Vonsild 2. Dcbr. 1764. Gaardmand i Vonsild.

Niels Petersens Fødsel har jeg ikke kunnet finde opført i Vonsild Kirkebog. Han er derfor formodentlig født andensteds.

Johanne Madsd.'s og Niels Petersens Børn: 1. Maren Nielsd.; 2. Maria Nielsd.; 3. Johanne Nielsd.; 4. Mads Nielsen; 5. Karen Nielsd.

1⁵. Maren Nielsd., f. i Vonsild i Oktbr. 1715, død smst. 12. Dcbr. 1768. Hun var gift 3 Gange (se S. 16). Hendes Efterkommere i 3. Ægteskab med Hans Lassen findes opført S. 16. — I hendes 1. Ægteskab, med Jens Andreasen fødtes 2 Døtre, hvoraf den yngste, Johanne, døde knap 2 Aar gammel. Den

ældste blev gift med Peder Steffensen; fra dette Ægteskab stammer Slægten Due. — I Maren Nielsd.'s 2. Ægteskab med Chresten Pedersen fødtes kun en Datter, Maria, der blev gift med Bendix Andersen. Efterkommerne af dette Ægteskab antog Navnet »Ravn«.

2⁵. Maria Nielsd., f. i Vonsild. Skæbne ukendt.

3⁵. Johanne Nielsd., f. i Vonsild 1722, død smst. 1. Juni 1769. Gift i Vonsild 21. Aug. 1767 med Husmand (og Enkemand) Peder Jessen Holdt. (Efter Johannes Død giftede P. J. Holdt sig i Vonsild med Kirsten Hansd., »Tjenestepige fra Jylland«). Ingen Børn.

4⁵. Matz Nielsen, f. i Vonsild og døbt der 3. Juni 1730, død smst. 9. Sptbr. 1764. Ugift.

5⁵. Karen Nielsd., f. i Vonsild og døbt der 9. Juli 1735, død paa Slægtsgaarden i Vonsild 27. Jan. 1793. Gift i Sdr. Bjært 10. Oktbr. 1771 med Landmand (og Enkemand) Niels Pedersen Bierre i Agtrup, f. i Skudstrup, Skodborg Sogn, 1695, død i Agtrup 13. Sptbr. 1781, Søn af fhv. Rytter Peder Nielsen Bierre og Maren Rasmusd. — Ingen Børn.

TILLÆG V

Dokumenter fra Chresten Hansen (Ravn)s og hans Hustrus Tid.
Stempel: Ein Reichsthaler.

1. Fæste-Bref for Christen Hansen udi Wondsyld paa een 1 $\frac{1}{2}$ ottings Gaard sammesteds.

Kongelig Majestæts til Danmark og Norge etc. etc. bestalter Geheime Raad og Amtmand over Haderslef-Huus-Amt Jeg Christian Ludwig von Stemann, Ridder,

Giør hermed vitterligt: At jeg paa Allerhøystbemeldte Hans Kongel. Majestæts, min allernaadigste Arve-Konges og Herres Vegne, haver stæd og fæst, saasom jeg Kraft dette hermed stæder og forfæster Christen Hansen udi Wondsyld een, 1 $\frac{1}{2}$ ottings Gaard sammesteds som Hans Lassen tilforn for hannem beboet, besiddet og udi Brug havt haver, med al dends rette Tilliggelse, det være sig udi Ager og Eng, Forte, Fiske-Vand og Fægang, samt andet, som befindes ved dend samme, inden og uden Markenskiel, intet deraf undtagen eller forbeholden udi nogen Maader, men skal og maae hand samme have, nyde, bruge og beholde sin Livs-Tid, ligerviis som hans Formænd for hannem og hand selv hidindtil dend samme nydt og brugt haver. Dog skal hand herimod være pligtig og skyldig, saavel her udi Amtstuen imod Quitering at erlægge Fæste-Penger Tree Rdlr, « Lybskilling Courant, ligesom Fæste-Registeret pro Anno 1784 som den 28. April 1785 er sluttet, i Munde fører, nemlig at til Fæste af forberørte 1 $\frac{1}{2}$ ottings Gaard saa

meget til Hans Kongel. Majestæt skal afdrages, som og herefterdags den sædvanlige Afgift, Pligt og Tyngge, og hvad ellers i Fremtiden af Hans Kongel. Majestæt allernaadigst skulde vorde paabuden, aarligen, og til rette Tide at udrede, give, gjøre og betale, som det sig bør; desligeste, uden min Tilladelse, ey noget deraf maae afhænde, pantsætte, mageskifte, leye eller fæste, eller tilstæde nogen anden, at bruge noget af det, som Gaarden tilhører, og det altsammen ved dette sit Fæstes Fortabelse.

Haderslef, den 31de May 1785.

(sign.) C. L. Stemann.

(L. S.)

2. Uddrag af Skiftet i Dødsboet efter Christen Hansen.

Hele »Massen« undtagen »Lænderierne« androg.....	2449 Rdl.	26 Sk.
»Lænderierne« androg.....	600	— 00 -
	3049 Rdl.	26 Sk.

Derfra droges saa, »siden ingen Giæld findes i Boen«, Retsgebyr og Omkostninger.....	49	— 45 ¹ / ₂ -
	Rest...	2999 — 28 ¹ / ₂ -

»Og da Gaarden haver været Fæste, men er ved Sætningen bleven Ejendom durante matrimonio, saa kommer hele Massen imellem Moderen og Børnene til Deeling, saaledes at enhver faaer som følger, nemlig:

1. Moderen Mette Catharina, en Broderlod	857 rd.	1 ² / ₇ Sk.
2. Sønnen Peder, en dito.....	857	- 1 ² / ₇ -
3. — Hans, - —	857	- 1 ² / ₇ -
4. Datteren Marie Catharina en Søsterlod	428	- 24 ⁹ / ₁₄ -
	er	2999 rdl. 28 ¹ / ₂ Sk.

hvormed da Skiftet er til Ende bragt og tilhører Gaarden cum pertinentiis Sønnen Peder, som udløser sine Medarvinger til sin Tid.

Haderslef udi Tyrstrup Herredsfogderi, den 29de Octbr. 1806.

(sign.) G. D. Langreuter

Forelæst paa Tinget den 4. Novbr. 1806 og approberet eodem.

(sign.) Nicolai Pedersen
for den ældste Søn Peder.
Mogens Christiansen
for den yngste Søn Hans.
Hans Matthiesen [Skovgaard]
for Datteren Marie Catrin.

Mette † Catrine Christens
selvdragen Kors
som Curator
D. Petersen.«

Her kan tilføjes, at der endvidere findes et Dokument, hvorefter Peder Christensen Ravn overtager Gaarden efter Sættefolkene, for hvem Sognefoged Diens Petersen havde kavtioneret. »Skeet Haderslef den 3. Nvbr. 1815.« Det er underskrevet af Nis Christiansen paa egne og Hustrus Vegne, af P. Chr. Ravn samt af Mogens Dall som Formynder for Hans Christiansen Ravn. Søsteren er nu død og hendes Arvelod fordelt mellem Moderen og de to Brødre, saa at de hver faar 1000 Rdl. Paa Foden af Dokumentet findes en Tilføjelse af 20. Dcbr. 1815, hvori Nis Christiansen og Hustru eftergiver P. Chr. Ravn 600 af de 1000 Rdl.

3. Arvedelings-, Sætte- og Aftægtskontrakt mellem Peder Christensen Ravn og hans Søkende paa den ene Side og deres Mor og Stedfar paa den anden Side.

(Stempel: Siebzehn Reichsthaler 21 Schilling).

»Vitterligt giøres hermed, at i Dags Dato efter foregaaende Register og Vurdering, udi sal. Christen Hansen i Wonsyld, hans Stervboe sub Dato 19de og 20de Septbr. 1806 og derpaa fulgte Skift og Deeling paa Ting de dato 4. Novbr. 1806 er imellem Formynderne for hans efterladte umyndige Børn, saasom Sognefogden Sr. Diens Petersen i Wonsyld, for den ældste Søn, Peder Christensen, 12 Aar, Mogens Christiansen ibidem, for Sønnen Hans, 4 Aar, og Hans Matthiesen sammesteds, for Datteren Marie Catrine, 14 Aar gammel, samtlige som Overladere paa den eene — og deres Myndtlings Moder Mette Catharina, med hendes nuværende anden Ægtemand Nis Christiansen af Wonsyld, som Antagere paa den anden Side, med velberaad Hue, Sind og Villie aftalt, indgaaet og sluttet efterskrevenc Arvedcelings-, Sætte- og Aftægts-Contract, nemlig etc.

(Ved dette Dokument overdrages og »i Besid gives« Gaarden samt Bohavet til Børnenes Mor og Stedfar, indtil Peder bliver myndig. Til Gengæld skal Antagerne forsyne Børnene med forsvarligt »Opdrætt«, indtil de har naaet deres 16. Aar, i Henseende til Klæder, Føde og »Confirmations-Befordring«. Gaardens fremtidige Antager, Peder Christensen, skal være pligtig til ikke alene ved Antagelsen at betale sin Mor og sine Søkende de dem tilfaldne Arvelodder, men ogsaa ved Antagelsen efter Sætte-Aarenes Udløb at give Moderen og hendes nuværende Mand følgende aarlige Aftægt):

»a) Til Huusværelse det Gaarden tilhørende og nordvest ved samme beliggende Aftægts-Huus, som af Gaardens besidder bestandig i forsvarlig Stand vedligeholdes, og udi samme en Skorsten, Bagovn og en Jern Vindovn, fornøden Kaalgaardsjord fritgiødet og indhegnet.«

»Paa dette deres Aftægtssæde tager de frit og ubehindret med sig af Gaarden, en forsvarlig Seng med Tilbehør, en Dragkiste, og en heel Kiste, et Bord, et Spiel,

4 Læder Stoele, en fierding Kiedel, en Haandkiedel, en liden dito, en Tenkiedel, en jern Gryde, en halv Ølltønde, en Bygtønde, en Ballie og to Gryntønder, en Ildtange og Kielskle, en jern Pande og do Sigt, 2de Sække og en Pose, et Baktrug, et Driftrug, 1 Malkespand, en Flødebøtte og en Kjerne, et Spindhiul og et Hæspetræ. Frie Adgang og Brug af Gaardens Querne og Brønd, samt Gaardens tilhørende Stoelestader i Kirken, neml. det første Sæde. Frie Hester og Vogn 2de Gange om Aaret, en 4re Miils Vey hen, naar forlanges, dog ikke i Plov- og Høstens Tid. Saa betaler Aftægtsgiveren ogsaa deres Offer og Kopskatt.«

»b). Aarl. udi godt forsvarlig reen og tør Korn, hvoraf det halve leveres om May- og det halve om Martini-Dag, og hvilket dennem frit til, i og fra Møllen befordres, neml.

3 Tønder Rug, 14 Skiep Byg-Malt, 6 Skiep Byg-Gryn, 6 Skiep Boghveede-Gryn, 2 Skiep Havre-Gryn og 4 Skiep Gruber-Meel.«

»c). Til Slagtning Aarl. et feed Sviin til 7 Rdlr., 3de levende Giæs og 6 Skiep Havre til at feede samme med. Aarl. 5 Pd. Humle, 2 Skiep Salt og 8 Pd. Tælle til Lys. Til Haandpenger Aarl. Fem Rigsdaler, saa og 2de Lispund Hør eller derfor istæden 5 Rdlr. 16 Sk. samt 3 Skiep Æbler Aarl. naar der avles nogen i Gaardens Æblegaard.«

»d). Udtager Aftægtstagerne, een af Gaardens næst den beste melkgivende Koe, samt 2de Faar, hvilke dennem frie fodres og græsses hos Gaardens egne beste Kiør og Faaer, og maa Lammene af Faarene gaae og græsses hos de Gamle til Martini-Dag, og nyder Aftægtstagerne af Faarene ald Yngel og Uld. Aftægtsyderen eller Gaardensbesiddere haver at lade Aftægtsfolkene deres Koe malke, og Melken deraf reen og rigtig paa Aftægtet at indlevere i fald forlanges. Naaer Koen bliver gammel, uduelig eller dør, da gives dennem af Gaardens Besidder, en anden forsvarlig Koe i Stæden, og naaer Koen er Seen, eller ey giver $\frac{1}{2}$ Kande Melk om Dagen, gives dennem daglig af Gaardensbesiddere en halv Kande nyemalket Melk.«

»e). Til Ildebrændsel Aarl. 2de Favn Bøge-Brændetræ og 10 Læster Tørv, a Læst et Tusinde, som dennem frie bearbejdes, hiemkiøres og sættes i tør Forvaring.«

(Endvidere skal Aftægtstagerne forsvarlig plejes i Tilfælde af Sygdom og Alderdom, og naar de dør, skal der gives dem en »christhæderlig og Sognebrugelig« Begravelse. Desuden findes der Bestemmelser om, hvormeget af Aftægten der bortfalder, naar en af Nyderne dør.)

Dokumentet er dateret Vonsild d. 1. Nvbr. 1806 og underskrevet af Nis Christian, samt som Formynder og Kavtionist af Diens Petersen, Hans Matthiesen og Mogens Christiansen.

4. Nis Christiansens Testamente.

Da jeg Nis Christiansen, Aftægtsmand i Wonsyld, hverken har Børn eller Forældre, som jeg maatte ellers efter Loven skyldte nogen Arvelod eller legitima og jeg heller ikke eyer noget urrendes (?) Arvegods, saa jeg følgelig er beføiet til at disponere over og borttestamentere min Formue som mig bedst og rettest synes og det en Ægteemand uden Børn lovligt og tilladeligt være kan, saa indsætter jeg herved, paa Grund af at min kjære Kone Mette Cathrine Peders-Datter har været mig en huld og troe Ægtefælle og hendes Børn af forrige Ægteskab mig aldeles lydige og hengivne Børn og jeg allerede har nydet Ophold og Pleje i Gaarden i mange Aar og fremdeles efter Contracter af 2den Juni 1807 og 3die November 1815 skal have mit Ophold hos dem og deres Arvinger af Gaarden indtil min Død

§ 1.

bemeldte min kjære Ægtefælle Mette Cathrine Peders-Datter til min eneste retmæssige Arving, saaledes at hun efter min Død strax maae tage i udelt Besiddelse alt hvad jeg efterlader mig i Penge eller Penges Værd under hvad som nævnes kan, intet i nogen Maade undtagen og dermed skalte og valte som hun lyster eller vil.

§ 2.

Skulde min kjære Hustru Mette Cathrine Peders-Datter ved Døden afgaae før mig, da skulle hendes Børn navnlig Peder Christensen Ravn og Hans Christensen Ravn eller disses Arvinger, hvis de selv ere døde, være mine eneste retmæssige Arvinger paa samme Maade, som ellers meerbemeldte min kjære Hustru skulde have været det.

Dette er min sande og alvorlige sidste Villie, som jeg med fuldkommen sund og god Fornuft har besluttet og ønsker at maatte efterleves, hvilket jeg tilligemed 2de Vitterligheds mænd i min Sognepræsts Herr Pastor Sallings Nærværelse egenhændig har underskrevet og bekræftet.

Altsaa er min allerunderdanigste Bøn til Deres Kongel. Majestæt, De aller-naadigst ville behage samme min testamentariske Disposition at confirmere og stadfæste.

Actum Wonsyld den 16. Junii 1824.

(sign.) Nis Christiansen

Til Vitterlighed:

D. Petersen

Th. Aggesen

At Nis Christiansen, Aftægtsmand i Vonsyld, ey allene ved god Fornuft og Forstand har erklæret forestaaende Acta for sin sand-alvorlige og sidste Villie,

men ogsaa samme tilligemed begge Vidner i min Nærværelse uno actu egenhændig underskrevet; sligt vorder af mig attesteret.

Locus et Dato ut supra

(sign.) S. C. Salling
p. l.
(L. S.)

Dette Testamente har efter Paategning faaet kongelig Konfirmation d. 19. Febr. 1831.

TILLÆG VI

Chresten Hansen (Ravn)s Hustrus, Mette Catharina Pedersd.'s Slægt.

Peder Hansen (»Schreder«) opføres 1665 som Ejer eller Fæster af det nuværende »Christiansminde« i Vonsild, som siden uafbrudt var i Slægtens Eje indtil 1894. P. Hansen døde 1675. Han var gift med Maren Lavrsd., f. i Bramdrup ved Haderslev, død i Vonsild 1. Maj 1646. I Ægteskabet fødtes 10 Børn, hvoraf dog 4 var dødfødte. Det eneste kendte Barn er:

1¹. Hans Petersen, f. i Vonsild i Maj 1635, død smst. 29. April 1697. Gaardfæster. Gift i Vonsild 15. Oktbr. 1680 med Mette Jebstd., f. i Sest. Efter sin Mands Død giftede Mette Jebstd. sig 11. Oktbr. 1698 i Vonsild med Peter Jespersen, som for 1707 og 1709 anføres som Indehaver af Gaarden.

Ved Hans Petersens Død meddeler Pastor Ryde følgende Levnedbeskrivelse:

Die 3. May Mandagen [1697]

Curriculum Vitae Hansij Petersen

Denne ærlig, velacte oc Troofaste Danne Mand, Hans Petersen, er fød her i Meenigheden Ao. 1635, 6. uger for Mitsommer, aff ærlige oc Christl. forældre, hans sal. Fader var, den ærlige og flitige Mand, Peter Hansen Schreder, som døde her for 22. aar siden, hans Sal. Moder var, den Erlige, Dydig oc Gudfryctige Maren Laursd. barnfød i Hadersleff-Bramdrup. Hvilcken hans Moder, æftter at hun haffde fød sin Mand 6. leffuende Børn, oc 4 naunløse Børn døde med det Eilffte Barn uforløst Ao. 46. paa Walborgsdag, som nu er lige for Et oc halftresindstive Aar siden.

Denne Sal. Mand saaledis kommen til Verden bleff døbt aff Sal. H. Matz Antonijsøn i sin opvæxt bleff æftter dend Tijds leilighed i Eenfoldig Guds Kundskab opdragen, — der hand haffde faaet alder oc styrcke, satte hans fader ham ud at tiene, hos den sal. Mand Paul Pedersen, item hos Sal. Hans Troulsen alt for fiende Tiden. Siden tiente hand nogle Aar i voris Præstegaard oc stood allerførst der auflngen for med Pløining, oc Sæden. deræftter var hand nogle Aar paa

Vobeslett, hos den Sal. Signor Peder Marcussøn. Derfra begierte hans fader ham hiem til sig, til gaarden, at sta[a]le auflingen for, oc at betage ham i hans alderdom den stoorer Møje oc arbejd, icke alleene meden hans fader leffuede, men oc 5. aar eftter hans faders død.

Ao. 1680. d. 15. octobris paa en freedag stood hans Bryllup her i biuen med den ærlige, dydige oc Gudfryctige Pige Mette Iæbs daater, barnfød i Seest; Gud gaff dem i deris Ecteskab sammen 3. Børn, aff hvilke de 2. sidste Sønner ere døde, men den første, Peder, som ældst, alleeniste æftterleffuer, Gud være hans, oc hans Moders Trøst, ophold oc forsiun, oc fræmme hans villie mod dennem til deris Bæste! Imedens moderen ligger oc paa hendis siugeseng.

Om hans Christendom kand ingen noget andet vijde eller vidne; end at han jo var en Erlig, from, oc Beskeeden Mand, fryctede Gud, oc søgte gierne Guds huus, oc Herrens Altarets bord, var Tienistvillig mod sin Næste oc vilde gierne baade hafue oc gjøre rett mod hver Mand: Hand var med sin hustru til Guds bord her i Kierken paa den anden Advent Søndag.

Hans Siugdum kom ham paa i freedags for 8. Dage, paa Sanct Jørgens dag om afttenen ved ploufuen, der hand var paa den ager inden girdpytt [?] leed. oc som hans Siugdum paa den femte dag, i Torsdags aftten, hefttede haardere ved, torde hand icke lade natten komme sig paa, førrend hand haffde giord sit skriftemaal, oc bekommet hans frelseris Jesu Christi Saligheds Testamente, det ham alt bleff i den silde aftens tijme trøstligen meddeelt. hand haffde vel i begyndelsen ynsket at lefue et aar længer, oc flijet alting med gaarden i skick, dog satte alting ind til Gud, oc laa i stilhed, medens hand icke kunde faa den seije oc rødactige slim opkast, gaff sig med sin stacket Aandfang under Guds villie i et Taal. Som hand oc fick en good Ende paa dette Jammerfulde og nøjsomme- lige lijff, den 29. Aprilis i Torsdags aftten 1. time for Solens Røst, der hans alder bleffuet 62. aar ringer 8. uger.

Hans Petersens og Mette Jebsd.'s Børn: 1. Peter Hansen;
2. Jeb Hansen; 3. Jeb Hansen.

1². Peter Hansen, f. i Vonsild og døbt der 23. April 1682, død smst. 21. Jan. 1759. Gaardfæster. Gift med Bodel(?). Deres eneste kendte Barn er:

1³. Hans Pedersen, f. i Vonsild i Dcbr. 1715, død smst. 1. Juni 1794. Gift i Vonsild 8. Juli 1734 med Mette Cathrine Pedersd., f. i Vonsild 1710, død smst. 19. April 1773.

Børn: 1. Bodel Hansd.; 2. Maren Hansd.; 3. Peder Hansen; 4. Peder Christian Hansen; 5. Andreas Hansen; 6. Jeppe Hansen; 7. Maria Hansd.; 8. Mette Maria Hansd.; 9. Christian Hansen; ? 10. Gunder-Maria Hansd.; ? 11. Mette Maria Hansd.

14. Bodel Hansd., f. i Vonsild og døbt der 22. Oktbr. 1734, død smst. 28. Dcbr. 1798. Gift i Vonsild 4. Marts 1757 med Gaardmand Mathias Nicolaisen, f. i Vonsild ca. 1725, død smst. 15. Juni 1793. — Ang. Efterkommere (deribl. Slægten Skovgaard) se »T & W« S. 9.

24. Maren Hansd., f. i Vonsild 26. Sptbr. 1736, død smst. 24. Febr. 1802. Gift i Vonsild 25. Oktbr. 1771 med Gaardejer Christian Mogensen, f. i Vonsild og døbt der 6. Marts 1738, død smst. 15. Marts 1823. — Ang. Efterkommere se S. 30.

34. Peder Hansen, f. i Vonsild og døbt der 22. Sptbr. 1738, død smst. 13. Dcbr. 1813. Gaardfæster og Kirkeværge. Gift i Vonsild 18. Juni 1761 med Catharina Nicolaisd., f. i Vonsild og døbt der 2. Juli 1729, død smst. 9. Dcbr. 1812, Datter af Gaardmand Nicolaus Hansen og Catharina Madsd. Se »T & W« S. 15.

Børn: 1. Mette Catharina Pedersd.; 2. Nicolai Pedersen;
3. Maria Pedersd.; 4. Hans Pedersen.

15. Mette Catharina (i Kirkebogen: Mette Maria) Pedersd., f. i Vonsild og døbt der 17. Marts 1762, død smst. 7. Juni 1832. Gift 1. Gang i Vonsild 9. Juli 1785 med Gaardejer Chresten Hansen (Ravn), f. i Vonsild 25. Marts 1751, død smst. 21. Jan. 1806, Ejer af Nørsgaard. — 2. Gang i Vonsild 18. Oktbr. 1806 med Nis Christensen (ell. Christiansen) kaldt Fænø, f. paa Fænø 13. Febr. 1758, død i Vonsild 1. Septbr. 1833. — Ang. Børn i 1. Ægteskab se S. 17. Sidste Ægteskab barnløst.

25. Nicolai Pedersen, f. i Vonsild 1. Febr. 1764, død smst. 6. Dcbr. 1807. Gaardejer. Gift med Johanne Marie Christiansd., f. 16. Febr. 1765, død i Vonsild 27. Oktbr. 1835. — Ang. Børn (Slægten Damgaard) se »T & W«, S. 55.

35. Maria Pedersd., f. i Vonsild 14. Sptbr. 1768, død i Vamdrup 1. Juli 1821. Gift i Vonsild 14. April 1792 med Peder Nielsen, f. i Kirkeby ved Vejle 1761, død i Vamdrup 5. Marts 1840, Søn af Niels Hansen og Cathrine Pedersd. — Se »T & W« S. 62.

45. Hans Pedersen, f. i Vonsild 11. Oktbr. 1771, død i Sest 3. Juli 1821. Gaardmand i Sest. Gift 22. April 1797 i Vonsild med Silla Maria Hansd. Wyff, f. i Vonsild 23. Febr. 1772, død i Sest 12. Jan. 1836, Datter af Gaardejer Hans Jensen Wyff og Anna Catharina Sørensd. — Herfra Slægten Viuf i Sest. Se »T & W« S. 93.

44. Peder Christian Hansen, f. i Vonsild og døbt der 28. Maj 1741. Gift 1. Gang 2. Nvbr. 1771 i Taps med Catharina Nissd., f. 1747, død i Tapsøre 8. Dcbr. 1781, Datter af Gaardmand Niss Hansen og Mette Pedersd. — 2. Gang i Taps 23. Aug. 1782 med Maria Pedersd., f. i Vonsild 4. Dcbr. 1754, død i Taps 19. Juni 1822, Datter af Sognefoged Peder Rasmussen i Vonsild og Bodel Cathrin Dinnesd. (se S. 48). — Denne Slægt har jeg ikke fulgt længere.

5⁴. Andreas Hansen, f. i Vonsild og døbt der 23. Maj 1745, død smst. og begr. 25. Oktbr. 1750.

6⁴. Jeppe Hansen, f. i Vonsild og døbt der 6. Aug. 1747, død smst. og begr. 21. April 1748.

7⁴. Maria Hansd., f. i Vonsild og døbt der 5. April 1749, død smst. og begr. 4. Maj s. A.

8⁴. Mette Maria Hansd., f. i Vonsild og døbt der 19. Decbr. 1751, Skæbne ukendt.

9⁴. Christian Hansen, f. i Vonsild og døbt der 1. Jan. 1753, død smst. og begr. 2. Febr. s. A.

? 10⁴. Gunder-Maria Hansd., f. i Vonsild og døbt der 31. Aug. 1755, død smst. og begr. 7. Sptbr. s. A. — Det er tvivlsomt, om hun og den følgende hører med til Familien.

? 11⁴. Mette Maria Hansd., f. i Vonsild og døbt der 8. Decbr. 1757. Skæbne ukendt.

2². Ieb Hansen, f. i Vonsild og døbt der 23. Oktbr. 1684, død smst. 18. Decbr. s. A.

3². Ieb Hansen, f. i Vonsild og døbt der 27. Oktbr. 1686, død smst. 17. Maj 1690.

TILLÆG VII

Peder Christensen Ravns Hustrus, Bodil Cathrine Dinesd.'s Slægt.

I Jordebogen for 1753 staar en Dinnes Hierresen opført som Ejer af det nuværende »Ingersholm«. Hans Hustru, Maren, var Enke efter Gaardens tidligere Ejer, Paul Hansen, med hvem hun havde en Søn, Niels Paulsen, som endnu levede ved Moderens Død i 1765, men om hvem iøvrigt intet vides. D. Hierresen døde i Vonsild som Aftægtsmand 20. Aug. 1780 i en Alder af 81 Aar 4 Mdr. og 3 Uger; hans Daab findes ikke omtalt i Vonsild Kirkebog; hans Hustru døde i Vonsild 8. Juli 1765 i en Alder af 76 Aar. I deres Ægteskab var født 3 Døtre: 1) Bodil Chatrin, døbt 2. Sptbr. 1726, 2) Trineke, døbt 23. Marts 1729, og 3) Ingeborg, døbt 29. Febr. 1732. Af disse blev Trineke 28. Juni 1754 gift med Gaardejer og Sandemand Morten Mortensen (f. 1721, død 29. Oktbr. 1788), medens Ingeborg 8. Juli 1760 ægtede Gaardejer Laue Simonsen (f. 12. Decbr. 1734, død 15. Decbr. 1773) af Slægten Iskø. Trineke døde i Vonsild 23. Juni 1798, Ingeborg 22. Jan. 1824.

Den ældste Datter, Bodil Chatrin Dinnesd., blev 1. Juli 1750 gift med

Gaardejer og Sognefoged Peder Rasmussen (f. 25. Aug. 1722, død i Vonsild 12. Juni 1796). Hun døde i Vonsild 27. Nvbr. 1793.

Børn: 1. Christian Pedersen; 2. Maren Pedersd.; 3. Maria Pedersd.; 4. Mette Cathrine Pedersd.; 5. Bodel Maria Pedersd.; 6. Dinnes Pedersen; 7. Rasmus Pedersen; 8. Mette Cathrina Pedersd.; 9. Elisabeth Pedersd.

1¹. Christian Pedersen, f. i Vonsild og døbt der 28. Febr. 1751, død smst. 19. Maj 1792. Ugift.

2¹. Maren Pedersd., f. i Vonsild og døbt der 1. Nvbr. 1752, død smst. 28. Marts 1793. Gift i Vonsild 4. Juli 1776 med Gaardmand Laue Matzen, f. i Vonsild 27. Dcbr. 1746, død smst. 21. Aug. 1820, Søn af Matz Lauesen (f. i April 1712, død i Vonsild 15. Maj 1776) og Elsabeth (f. i Jan. 1718, død i Vonsild 25. April 1782). — I Ægteskabet fødtes 2 Sønner og 4 Døtre, som alle fik Slægtsnavnet Friis. Slægten har jeg ikke fulgt længere.

Efter sin første Hustrus Død giftede Laue Matzen sig 7. Marts 1794 i Vonsild med Metta Lauritzd. fra Dalby, f. 1745, død i Vonsild 29. Oktbr. 1813, Datter af Lauritz Andersen og Kiersten Lassd.

3¹. Maria Pedersd., f. i Vonsild og døbt der 4. Dcbr. 1754, død i Tapsøre 19. Juni 1822. Gift i Taps 23. Aug. 1782 med Gaardmand i Tapsøre Peder Christian Hansen. Se S. 46.

4¹. Mette Cathrine Pedersd., f. i Vonsild og døbt der 23. Jan. 1757, død og begr. smst. 24. Febr. 1760.

5¹. Bodel Maria Pedersd., f. i Vonsild og døbt der 4. Febr. 1759. Gift i Vonsild 16. Maj 1789 med »Værtshusmand« Hans Christiansen i Haderslev. — Denne Slægt har jeg ikke fulgt længere.

6¹. Dinnes Pedersen, f. i Vonsild og døbt der 7. Juni 1761, død smst. 1. Maj 1832. Gift med Cathrine Lauritzd., f. i Febr. 1762, død i Vonsild 26. Maj 1832.

Børn: 1. Mette Christine Dinesd.; 2. Peder Christian Hansen; 3. Christian Dinesen Hansen; 4. Lauritz Dinesen; 5. Bodil Cathrine Dinesd.

1². Mette Christine Dinesd., f. 3. Oktbr. 1789(?), død i Vonsild 6. Juni 1855. Gift i Vonsild 13. Juli 1811 med Morten Jepsen Hugger, Gaardejer i Vonsild, f. der 11. Aug. 1785, død smst. 1. April 1823, Søn af Gaardejer og Sandemand Jep Christensen Hugger (f. i Vonsild 10. Maj 1749, død smst. 7. Maj 1809) og Maren Mortensd. (f. i Vonsild og døbt der 22. Sptbr. 1763, død smst. 21. Aug. 1824). — Slægten Hugger havde indtil henimod Slutn. af det 19. Aarh. det nuværende »Ingersholm«.

2². Peder Christian Hansen, f. i Vonsild 12. April 1793, død smst. 7. Decbr. 1798.

3². Christian Dinesen Hansen, f. i Vonsild 19. Decbr. 1794, død smst. 10. Decbr. 1863. Gaardejer. Gift i Vonsild 31. Juli 1819 med Mette Mikkelsd. f. paa Varmark 28. Aug. 1800, død i Vonsild 23. Nvbr. 1873, Datter af Gaardejer Michel Paulsen (f. paa Varmark 10. Decbr. 1764, død smst. 17. Maj 1826) og Annicken Jesd. (f. i Hejls 17. Juli 1775, død paa Varmark 4. Maj 1831). — Herfra Slægten Hansen til det nuværende »Overbygaard« i Vonsild.

4². Lauritz Dinesen, f. i Vonsild 7. Nvbr. 1796, død strax efter Fødselen.

5². Bodil Cathrine Dinesd., f. i Vonsild 27. Decbr. 1797, død paa »Nørgaard« 27. Juni 1861. Gift 18. Oktbr. 1818 med Gaardejer Peder Christensen Ravn, se S. 18. Hører til Slægten Ravn til »Nørgaard«.

TILLÆG VIII

Johanna Hansd.'s Efterkommere.

I Ægteskabet mellem Johanna Hansd. og Christian Bendixsen (Ravn) fødtes følgende Børn: 1. Hans Christensen Ravn (117); 2. Matz Christensen Ravn (118); 3. Peder Christensen Ravn (119); 4. Bendix Christensen Ravn (120); 5. Christian Christensen Ravn (123); 6. Mette Maria Ravn (131).

117. (60). 1⁵. Hans Christensen Ravn, f. i Vonsild 16. Aug. 1798. Levede endnu 1846. Skæbne iøvrigt ukendt.

118. (60). 2⁵. Matz Christensen Ravn, f. i Vonsild 13. Marts 1801, død smst. 27. Juli 1811.

119. (60). 3⁵. Peder Christensen Ravn, f. i Vonsild 3. Febr. 1803, død smst. 3 Dage gl.

120. (60). 4⁵. Bendix Christensen Ravn, f. i Vonsild 27. Jan. 1805, død smst. 25. Febr. 1860. Gift i Vonsild 17. Jan. 1835 med Anne Margrethe Læk, f. 1794, død i Vonsild 9. Maj 1862, Datter af Daglejer Lauritz Jacobsen Læk og Anna Margrethe Lauesd.; hun havde tidligere været gift med Peder Mørk. — Børn (121—122):

121. (120). 1⁶. Johanne Kirstine Bendixd. Ravn, f. i Vonsild og døbt der 15. Jan. 1836. Levede endnu 1862. Skæbne iøvrigt ukendt.

122. (120). 2⁶. Lars Peter Ravn, f. i Vonsild 4. Juli 1837, død 3. Juni 1891 paa Fattiggaarden i Høkkelbjerg, Taps Sogn. Ugift.

123. (60). 5⁵. Christen Christensen Ravn, f. i Vonsild 29. Decbr. 1807,

- opdroges paa »Nørgaard«, død som Indsiddet i Vonsild 13. Maj 1878. Gift 13. Sptbr. 1846 med Anne Catarina Hansd., f. i Sdr. Bjært 7. Febr. 1816, død i Vonsild 19. Marts 1880, Datter af Bødker Hans Christian Hansen og Anne Christine Pedersd. — Børn: 1. Johanne Christine Christiansd. Ravn (124); 2. Anne Christine Ravn (125); 3. Anne Christine Ravn (126); 4. Christian Christensen Ravn (128); 5. Johanne Cathrine Ravn (129).
124. (123). 1°. Johanne Christine Christiansd. Ravn, død i Vonsild 18. Marts 1850. — Ifølge Kirkebogen var hun 4 Aar og 5 Dage gl., men hendes Daab findes hverken i Vonsild eller i Sdr. Bjært Kirkebog, og hun maatte da være født, førend Forældrene giftede sig.
125. (123). 2°. Anne Christine Ravn, f. i Vonsild 9. Nvbr. 1847, død smst. 6 Dage gl.
126. (123). 3°. Anne Christine Ravn, f. i Vonsild 3. Jan. 1849. Gift 17. Decbr. 1870 i Vonsild med Knud Hansen Kaars fra Tavlov, f. 1837 (?), Søn af Husmand Hans Lassen i V. Vamdrup. — K. H. Kaars boede 1881 som Indsiddet i »Mosehuset« ved Landevejen til Kolding ligesom tidligere Svigerfaderen. — Søn (127):
127. (126). 1⁷. Hans Kristian Kaars, f. i Vonsild 30. Sptbr. 1871.
128. (123). 4°. Christian Christensen Ravn, f. i Vonsild 8. Jan. 1851. Udvandrede til Nebraska (U. S. A.).
129. (123). 5°. Johanne Cathrine Ravn, f. i Vonsild 13. Juni 1853. Gift i Vonsild 13. Maj 1881 med Enkemand, Bogbinder Andreas Ditlev Petersen i Kolding, f. der 23. April 1838, Søn af Bogbindermester Joachim Petersen og Karine Margrethe Mortensen. I Ægteskabet, som senere blev ophævet, fødtes en Søn (130):
130. (129). 1⁷. Alfred Joachim Petersen, f. i Kolding 13. Sptbr. 1881.
131. (60). 6°. Mette Maria Ravn, f. i Vonsild 8. Maj 1810, død smst. 2 Dage gl.
-

II. GAARDEN

Slægtens Gaard, Nørgaard, er en Udflyttergaard, som nu ligger meget nær 1 km lige Nord for Vonsild Kirke og 300 m Øst for Landevejen til Kolding. Udflytningen fandt Sted for godt 100 Aar siden, idet Stuehuset, som synes at være den ældste af Gaardens Bygninger, bærer Aarstallet 1816. Den daværende Ejer var Peder Christensen Ravn, som overtog Gaarden 1815 efter sin Mor og Stedfar, der havde siddet paa Gaarden som »Sættefolk« efter hans Fars, Chresten Hansen Ravns, Død 1806. Gaarden bestaar nu af Stuehus (mod Nord) og 3 Længer, hvoraf de to er sammenbyggede, samt et Par mindre Udhuse.

Før Udflytningen laa Gaarden omtrent midt i Vonsild By. Paa et haandtegnet Kort fra 1787—88 (opbevares af Sogneraadet) findes den Syd for den nuværende »Sprøjtendam«, lidt indenfor Vejen. Den bestod dengang af 4 Længer, hvoraf de to (den vestlige og den sydlige) var sammenbyggede, medens den nordlige sandsynligvis var Stuehuset; nærmere Vejen laa 3 mindre Huse, men om de alle hørte med til Gaarden, vides ikke. Et af dem maa dog have været det i den tidligere omtalte Aftægtskontrakt nævnte Aftægtshus. Indtil for nogle Aar siden laa her lige ud til Vejen, der fører op forbi »Sønderholm«, et Gaarden tilhørende, lavt Bindingsværks Vaaningshus, som ifølge Onkel Christian Ravn engang skal være flyttet paa Ruller fra Gaarden ned til Vejen. Dette Hus med tilhørende Grund blev for en Del Aar siden solgt fra Gaarden og nedbrudt.

Ved Udskiftningen, der fandt Sted 1773—74, var Gaardens daværende Ejer Boniteringsmand. Gaardens Jorder kom til at ligge meget spredt. I et Dokument¹⁾, dateret Haderslev d. 20. Maj 1774, læses:

»Hans Lassen besider 1½ otting Fæste haver 5 gamle Indhegninger, a. Tofften ved Gaarden, b. Pangsaggerhau [?], c. Haubeilshau [?], har bekommet til samme et stykke af Skiold- og Ulbjergagger, d. Stenninghau har bekommet til samme et stykke i Langkier paa Bræn Paald og Langkier agger, e. Svan Mooshau,

¹⁾ »Vonsild-Kolding Udskiftningsag« i Landsarkivet i Viborg (under »Vejle Amt«).

har og bekommet til samme et stykke i Langkier, og 3de Nye Deelinger, a. Een Deel. i Nor Marck paa Sejagger, b. Een Deel. i Kobelet paa Raunholt og Bøgskov Skifter, c. Een Deel. paa Heeden ved Ostorp Ley.«

Ved Køb og Mageskifte er Gaardens Jorder senere bleven samlede, saa at nu kun Skoven med et lille Stykke Agerland (i »Kobbelskoven«) samt Mosen (et Skifte af Svanemose) er skilt fra det øvrige Tilliggende. Ejendommens Størrelse angives nu til 96 Tdr. Land.

Ved Hjælp af Jordebøgerne og forskellige andre Fortegnelser har det været muligt saa nogenlunde at faa Rede paa de skiftende Ejere af Gaarden lige fra Reformationstiden. Først ca. 1640 kom Gaarden i Slægtens Eje, og siden 1745 er den stadig gaaet i Arv fra Far til Søn. — Ejerne har været følgende:

1. Peter Matzen (? — 1539—1542), som ifølge »Jordebog over Kronens Gods i Haderslev Len efter Regnskaber fra 1542 og 43«¹⁾ besad en Gaard, hvoraf han skulde yde 3 Skp. Byg, 3 Skp. Havre. 1 Ørtig Havre (»Hjortejagt«), 1/2 Ørtig Havre (»Raajagt«), 1 Fjd. Smør samt 1 Lam, 1 Gaas og 1 Svin; desuden 5 Skilling i Sommerskat, 5 Skilling i Vinterskat og 1. Sk. i »Querst«. For 1539 skulde han betale 2 Mk. i Plovskat og for 1540 6 Mk i Overskat.

2. Mats Petersen (1542—?). Ifølge en Fortegnelse over »Overskat« i Haderslev Len 1542²⁾ (»Dustorp« Herred; »Vonsull«) skulde Mats Petersen yde 6 Mark. Han var vel Søn af Peter Matzen.

3. Laue Petersen (? — 1596—1617). Maaske en Sønesøn af Matz Petersen. Ifølge »Erde oder Ambt Register des Hauses Haderslebe von Philippi Iacobi 96 bis uff Philippi Iacobi 1597« (i Rigsarkivet) skulde Laue Petersen af en Gaard i Vonsild yde: 11 Skilling, 1 Fjd. Smør, 3 Skp. Byg, 33 Skp. Havre, 1 Lam, 1 Gaas og 1. Svin. Dette er ganske den samme Ydelse som Peter Matzens, og da ingen anden Gaard i Vonsild havde at udrede dette Kvantum, var Laue Petersen sikkert Besidder af den samme Gaard som tidligere Peter Matzen. Foruden ovenstaaende maatte Laue Petersen yde: 4 Høns, 1 Læs Hø, 26 Læs Brænde, 6 Tdr. Kul og 1 Trave Neg³⁾. I »Hadersløff Huussis Iordbog Anno 1602« (Rigsarkivet) findes

¹⁾ F. Falkenstjerne og Anna Hude: Sønderjydske Skatte- og Jordebøger fra Reformationstiden. Kbhvn. 1895—99.

²⁾ F. Falkenstjerne og Anna Hude: l. c.

³⁾ For at vise, hvor indviklede Mønt- og Maalforholdene dengang var, skal her gengives en Oversigt, der findes foran i Jordebogen, som er ført paa Plattysk:

»Und tho Wethen dat de Münte Item Korn Matse sampt gewichte tall hier ine berekent is wo volgett

Münte	{	1 goldt gulden vor.....	2 mark 4 Sk.
		1 gulden an gelt vor.....	24 Sk.
		1 mark lübsch is.....	16 Sk.
		1 mark hadersleuische is.....	10 Sk. 8 Penninge.
		Daler vor.....	2 mark 1 = 33 Sk.

(Noten fortsættes næste Side.)

Laue Petersen opført med nøjagtig den samme Afgift, og hans Navn findes stadig i de senere Jordebøger til og med den for 1616—17. For de herefter følgende Aar finder man i hans Sted

4. Peter Lauesen eller Lauwsenn eller Laueritzen (1617—43 — ?), der maa antages at være hans Søn, og denne kan nu følges helt op til Jordebogen for 1639—40, hvor han er ansat til ganske den samme Afgift som ovenfor nævnt under Laue Petersen. Endnu i »Haderslevhus (Kgl. Del) Lens Herreders Plovskats Registre 1642« (Rigsarkivet) findes hans Navn under »Tiusterup Herrit. Wonsild Sogen och Biue« og ligesaa for 1643 i »Register paa Quagtiende aff Wonsyld och Dalby Sogner Anno 1617—61« (Landsarkivet i Viborg), men allerede dengang var formodentlig

5. Nis Christensen (?—1660—1664; se S. 34) draget ind paa Gaarden, thi han fik 1639 eller 1640 en Søn, der mod alle Regler fik Navnet Peder Lawesen, idet han blev opkaldt efter Gaardens Ejer. Siden den Tid har Gaarden været i samme Slægts Eje, altsaa i opimod 300 Aar. N. Christensens Navn forekommer i Jordebogen for 1662—63, og i »Haderslebisches Amts Contributions Rechnung 1660—65« (Rigsarkivet) staar han endnu for Aaret 1665. Hans Datter Johanne blev 1663 gift med

6. Jens Sørensen (1664—89—?; se S. 36). Dennes Svigerfar døde først 1685, men ifølge »Erdbücher des Amtes Hadersleben 1662—66« (Rigsarkivet) er J. Sørensen Ejer af Gaarden allerede 1664. Han skulde nemlig for Aaret 1664—65 udrede: 3 schip Gersten, 33 schip Haber, 1 Lamb, 1 Gaans, 2 Hönner, 1 Foder Heue, $\frac{1}{4}$ Butter og 1 Schwin. Man genfinder her de samme Tal som i Jordebogen for 1542—43. Og det samme er endnu Tilfældet i 1672, da han ifølge »Haderslev Amts Jordebog 1672« (Rigsarkivet) foruden Penge skal udrede: 3 schip Gerste, $1\frac{1}{2}$ örtig 3 schip Haber, 1 Lam, 1 feiste Gans, 4 Hüner, 1 fuder Heue, 26 fuder Holtz, 1 Trabe Garbe, $\frac{1}{4}$ Butter, 6 tonne Kohlen og 1 Schwein. Hønsenes Antal er dog her forhøjet til 4 i Overensstemmelse med »Registret« fra 1596—97. I Ridefogeden Christen Syndermanns »Tiusterup-Herritts Visitations-Register med Winter Sædens forretning in Novembr. Ao. 1684« (Rigsarkivet) finder man endnu Nis Christensen opført som Ejer af Gaarden. I Forhold til de andre Bønder i

Rocken	{	10 schip is		1 örtich.
und Meel	}	24 örtich is		1 Last.
Gersten	{	12 schip is		1 örtich.
und Moldt	}	24 örtich is		1 Last.
Hauern	{	20 schip is		1 örtich.
	}	24 örtich is		1 Last.
		4 Veringkar is		1 Schip.
		8 Schip = 16 Lisspundt is		1 Tunne.«

Vonsild var Gaardens Ejer nogenlunde velstillet, idet han havde faaet saaet 1 Ørtig (?) Rug, og han »kand Nogenlunde Naae sin Waar Sæd«. — Den nævnte Indberetning slutter Ridefogeden med følgende: »Endog en deel af dennem [Bønderne] hafr Udlofvet till foraaret at Vil Bringe Sin Sæd i Værck Som angifuet er, Saa kand det ei af dennem fuldkommen efterkommes, Med mindre Underdanerne med den Stoere Contribution och Indquartering Som en Langsommelig Tid Continueret, noget motte lindres och forlettis. I dend Henseende, At dend Misvæxt Som i Neste Aar wæhret, Contribuerer en stoer deel til deris Undergang och forderf, End ochsaa Befinder Tyrstrup Herret at ligge ved Landevveyen, Saa alle Durch Masser Som af Trupperne med Indquartering foraarsages, Herredet altid Blife meer medtaget och Præsset end de andre fra Veyen afliggende Herreder, och doch ingen Benaading eller Lindring Møtt och Bekommet, thi daglig erfarenhed Nocksom medfør, At dersom Byrderne i Saa maader som forbemelt henger paa dennem skulle Continuere. Vil mange Gaarde meere komme til at staae Øde, Kongl. Intrader til Meehrlig skade«.

I »Haderslev Amts Herreders Plovtals Registre eller Skattemandtal« for 1689 (Rigsarkivet) staar J. Sørensen opført som Besidder af en hel Gaard paa $\frac{5}{8}$ Plov. Han døde 1707 eller senere, men allerede 1697 findes hans Søn

7. Matths Jensen (?—1697—1709—?; se S. 38) opført i Pastor Rydes »Mandtal« (Landsarkivet i Viborg) som Ejer af Gaarden (»en liden Gaard«). M. Jensen kan saa følges i Regnskaberne indtil 1709. I »Haderslev Amt Beskrivelse« (Rigsarkivet) fra ca. 1708 gives under »Wonsylt Kirchspiell und Dorff« følgende fyldige Oplysninger:

»Matz Jensen: 1 Hoff, $1\frac{1}{2}$ Otting, $\frac{5}{8}$ Pflug hat keine Schoette.

Die Gebäude bestehen in 14 Fach Wohnhaus

19 — Scheuer,

wobey ein kleiner Fruchtgarten.

Aus Saath an Rocken 3 Tn. 2 Schip.

Gersten 7 - 5 —

Haber 18 - » —

Buchw. 1 - 2 —

Heuwindung $23\frac{1}{2}$ Fuder.

Grässung gleich Hans Nielsen zu 18 Stück Vieh.

Sein Vieh bestehet in 4 Kühe, 2 Kalben, 3 Schaafe, 4 Pferde, 2 Fuellen.

Die Holtzung bestehet in junge Riesbüchen.

Keine Einschulden noch Landbohlen, hat dagegen pro Anno 1707 abgetragen

Landgl. und desgl.	20	rd.	18	Sk.	6	Penninge
Contribution	12	-	»	-	»	—
Magazin Korng.	1	-	19	-	»	—
Restanten ¹⁾						
in Seel. Peter Hans. ²⁾ Zeit	25	rd.	33	Sk.	»	Penninge
Kofodten ³⁾ Zeit	114	-	14	-	3	—
Heyen ⁴⁾ Zeit	43	-	35	-	6	—
	183	-	34	-	9	—

Particulier-Schulden an

Mette Peters in Hadersleb	1	rd.				
Søren Jensen sein Bruder	15	-	32	Sk.		
Ifver Ottesen	2	-	18	-		
Sören Schmit	4	-	»	-		

Zehenden Rocken 1 Tn. 4 Sch.

Gersten 4 - » -

Habern 4 - » -

Buchw. » - » -

Priester und Küster für 1¹/₂ Otting.

Hoffdienste für einen vollem Hoff.«

For andre Gaardejere i Vonsild gives lignende Oplysninger; Tiderne har aabenbart ikke været gode for Bønderne. Ogsaa i den omtrent samtidige »Concept zum neuen Erdbuch des Amtes Hadersleben« (Rigsarkivet) faar man under »Tiustrup Harde« en saadan Oversigt; Udsæden er dog her angivet med et noget mindre Kvantum, og endvidere anføres her de samme Afgifter som i 1596—97 (se S. 52). — Hvor længe Matths Jensen var Ejer af Gaarden, vides ikke. Han blev efterfulgt af

8. Niels Petersen (?—1716—25—?; se S. 38), som var gift med hans ældste Datter, Johanne. N. Petersen staar nævnt som Ejer af Gaarden i en Jordebog fra 1716 (Rigsarkivet) og i flere senere Skatteregistre. At han ikke sad bedre ved Gaarden end Svigerfaderen, fremgaar af »Beschreibung der Unterthanen Zustand und Ländereien vom Amte Hadersleben. Tiustrup Harde, angefangen d. 30. Nvbr. 1723, geendigt d. 17. April 1724« (Rigsarkivet). Her læses nemlig følgende:

¹⁾ Her er i Margen tilføjet: »Ist accordiert auf 66²/₃ rd. selbiges in 3 termine als auf Fastnacht 1709 33¹/₃ rd auf Iohannis selbiges Jahr 16²/₃ rd. und dann auf Michaelis«. Hans Christensen i Vonsild var Kavtionist for en Del af Beløbet.

²⁾ Peter Hansen, Amtsskriver i Haderslev 1680—99.

³⁾ Absalon Koefoed, Amtsforvalter i Haderslev 1690—97.

⁴⁾ Peter Hey, Amtsforvalter i Haderslev 1701—12.

»Niels Petersen in Wonsyld hat in besitz einen gantzen Eigenthumbs Hoff.
Contribuirt davon mohnatl. 47 Sk.

die Consistence des Hofes

Aus-Saath: 2 Tn. 4 Schip Rocken in Mist Land
5 Tn. Gersten
12 Tn. Habern
6 Schip bis 1 Tn. Buchweizen.

Heuwindung: 16 Fuder, wovon das halbe teil gut ist.

Weiden: 16 Stk. Vieh-grasung, auf gemeiner Weide 4 Pferde und 6 Stk.
zu Jungvieh, Schaafe und Schweine, 6 Kühe in Kühe Coppel.

Gebäuden: 14 Fach Wohnhaus, wovon 3 Fach zu Vieh gebraucht wird, in
gering stande.

11 Fach Syder Scheuer, auch gantz gering.

10 Fach Wester Scheuer, etwas besser.

Einrichtung: 4 Pferde, wovon die 2 alt. 3 Kühe ziemlich gut. 1 Stk. Zwey Jährig
Jung Vieh und 2 Stk. Jährig, 2 Schaafe, 2 Schweine und 1 gans.

Hausgerath: 1 Pflug und 1 wagen, ziemlich in stande. 3 Betten welches nur
gering, 2 Zinnerer Schüssel und 2 Teller, 1 alte Messingkessel.

Einschulden }
und Baar-Geldt } nichts.

Gedroschne Korn: nichts.

Ungedroschen Korn: 4 trag Rocken, 7 trag gersten, 5 trag Habern, Buchweizen
nichts.

dagegen Aus-Schulden

an seine Frauens Schwestern, jeder 6 rdl. ist	54	mark
der Kirchspielvoigt	6	—
der Köster Ies Matzen	10	—
seinem Bruder Iver Petersen	24	—
Marcus Hanssen in Dalbye	4	—.«

Niels Petersens økonomiske Stilling har aabenbart været vanskelig, og allerede i »Erdbuch vom Amte Hadersleben 1724—25« (Rigsarkivet) ses det af en (senere) Tilføjelse, at han har maattet give Afkald paa Ejendomsretten til Gaarden, der overgik til Kronen, saa at han nu er Fæster. Man læser nemlig her: »Ist zur Wädierung gekommen und die Eigenthumbs-Gerechtigkeit verloren gegangen«. N. Petersen døde først 1764, men Gaarden var dengang forlængst overtaget af en Svigersøn. Hans ældste Datter, Maren, blev nemlig 1735 gift med

9. Jens Andreasen (se S. 16), der sad paa Gaarden ved sin Død 1741.
Hans Enke giftede sig saa 1743 med

10. Chresten Pedersen (1743—1745; se S. 16), hvem en Jordebog for 1753 (Rigsarkivet) nævner som tidligere Fæster af Gaarden. Han døde efter kun to Aars Ægteskab, og hans Enke giftede sig saa for 3. Gang, nemlig med

11. Hans Lassen (Ravn) (1745—83; se S. 15). Ifølge »Erd-Buch über Tüstrup-Harde pro Anno 1753« (Rigsarkivet) maatte der af Gaarden endnu udredes de samme Afgifter som i 1596—97 (og til Dels allerede i 1542—43), men de omsættes nu i rede Penge. Hele Afgiften er sat til 22 rd. 44 mark 6 Sk. Spec. Cour. Endvidere kan læses her: »Nach dem Commissional-Register ist das Eigenthums Recht erloschen und zur Feste gediehen [?]. Nach einem von der königl. höchstpreisl. Rentekammer unter 12. Febr. 1738 zu dem sel. Amtmann von Vieregge abgelassenen Rescript bleibt dieser Hof Feste«.

I H. Lassens Tid fandt, som S. 16 omtalt, Udskiftningen Sted. Fra nu af er Gaarden stadig gaaet i Arv fra Far til Søn.

12. Chresten Hansen (Ravn) (1783—1806; se S. 17), Hans Lassens ældste Søn. Hans Fæstebrev (se S. 39) er dateret 31. Maj 1785. I »Erd-Buch des Kirchspiels Wonsyld 1788« gives følgende Fortegnelse over Gaardens Jorder:

Seyaggerhauer, den vestre	11	Tdr.	4	Skp.	14 $\frac{1}{2}$	Skp/16
— den østre	Ager 5	—	1	—	»	—
Habeckshau	— 4	—	3	—	14	—
Habeckshau ell. Kocksagger	— 6	—	5	—	3	—
	Eng 3	—	2	—	9 $\frac{1}{2}$	—
Langkierhau (Skov)	Skov 20	—	2	—	12	—
Schwannmoeshauer	Ager 6	—	4	—	13	—
	Eng 1	—	5	—	2	—
Gammel Langkierhau	Ager 7	—	»	—	13 $\frac{3}{4}$	—
	Eng 2	—	2	—	15 $\frac{1}{2}$	—
Kobbell ell. Raunholthau	Skov 11	—	2	—	»	—
Toft, Byggeplads, Have	Ager »	—	3	—	9 $\frac{1}{4}$	—
	Eng »	—	4	—	4	—
I alt: Agger	42	Td.	»	Skp.	3 $\frac{1}{2}$	Skp/16.
Træ og Busk	31	—	4	—	12	—
Eng	7	—	6	—	15	—
	81	—	3	—	14 $\frac{1}{2}$	—

Under Chr. Hansen Ravn gik Gaarden ved »Sætningen« 1799 over til fri Ejendom. Efter hans Død (1806) sad hans Enke,

13. Mette Catharina Pedersd. (1806—15 se S. 41), paa Gaarden. I Efter-

aaret 1806 giftede hun sig med Nis Christensen (se S. 17) fra Fænø. De overtog Gaarden som Sættefolk indtil 1815, da Chr. H. Ravns Søn,

14. Peder Christensen Ravn (1815—57; se S. 18), naaede Myndighedsalderen. Som tidligere (S. 51) omtalt blev Gaarden nu flyttet ud paa dens nuværende Plads, og først nu kunde den faa Navnet »Nørgaard«. Forberedelserne til Udflytningen var dog allerede gjort under Sættefolkene, der ved Mageskifte og Køb havde søgt at samle Gaardens Jorder, hvilke Bestræbelser fortsattes af P. Chr. Ravn.

15. Christian Pedersen Ravn (1857—93; se S. 18), ældste Søn af foregaaende Ejer.

16. Povl Ludvig Ravn (fra 1893; se S. 20), Gaardens nuværende Ejer, er Chr. P. Ravns næstældste Søn.

Som alt tidligere nævnt kan Gaarden siges at være kommen i Slægtens Eje, da Nis Christensen overtog den ca. 1640, og siden Hans Lassen (Ravn) ved sit Giftermaal med Maren Nielsd. drog ind paa Gaarden 1745, er den stadig gaaet i Arv fra Far til Søn. Ogsaa paa en Del af de andre Gaarde i Vonsild har de samme Slægter siddet gennem mange Slægtled, men de sidste 30—40 Aar har ændret noget heri, idet adskillige Gaarde er gledet ud af de gamle Slægters Eje. Jeg vil til Slutning udtale det Haab, at Navnet »Ravn« i Fremtiden stadig maa være knyttet til »Nørgaard«.